

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaia vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pot k rešitvi kmetijskega pospeševalnega dela

«Pospeševanje našega kmetijstva nujno potrebuje človeka, ki bi dejansko pokazal pravo pot, po kateri bi mogli res doseči smoter, zakaj biti se je, da bo kljub tolikim razpravam in predlogom ostalo vse skupaj le pri besedah in člankih in bo šlo vse lepo po starem kolovozu naprej. Tako bomo še nadaljnjih petnajst let približno tam, kjer smo danes. Od interesiranih izvenuradniških oseb ali uradnih organov je pričakovati, da vendar enkrat spravijo voz z mrtoe točke in pripomorejo h končoveljavnemu razčiščenju vprašanj, o katerih se petnajst let skoro brezplodno samo govori in piše.» Tako je zapisal v «Jutru» z dne 28. t. m. g. J. S. na zadnji članek «Domovine».

Ne da se oporekati temu, saj smo se lovili kakor slepec brez vodnika vseh petnajst dragocenih povojnih let v sicer odkriti in resnični skrbi, kako bi pomagali našemu kmetu do boljših časov. Poglejmo malo nazaj, da bomo lažje sodili naprej. Kmetijska pospeševalna služba je bila v teh letih že trikrat preosnovana. Že to samo na sebi je mnogo škodilo, ker je motilo delo strokovnjakov in zmedlo tudi kmeta. Na mesta predvojnih kmetijskih potovalnih učiteljev, ki so imeli po veliki večini lastne kmetije, so uvedli po vojni naprej sreske ekonomice, potem celo strokovnjake z visokošolsko izobrazbo, naposled pa sreske kmetijske referente. Tu moramo pogledati resnici v obraz in brez ovinkov in olepševanja priznati, da je veliki večini teh nedostajalo glavno, kar se zahteva od resničnega pospeševalca kmetijstva, manjkalo jim je praktičnega znanja. To se pravi, da niso poznali tistih navidezno malenkostnih izkustev pri kmetovanju, ki so neizogibno potrebna za uspeh dela in brez katerih ne koristi prav nič bukvarsko znanje. Teh nedostatkov pa ni odpravila doslej še nobena preosnova kmetijskega pospeševalnega dela.

Zdaj se pripravljajo že četrto preosnovanje kmetijske pospeševalne službe. Sreski kmetijski referenti naj bi ostali po tem načrtu še nadalje na svojih mestih, vendar pa naj bi se specializirali v eni ali dveh glavnih panogah dotičnega sreza. V takšnih sreskih mestih, ki so gospodarska središča vseh srezov, naj bi se pa namestili za posebno skupno panogo potovalni učitelji specialisti, ki naj bi delali složno s kmetijskimi referenti, da se tudi ti specializirajo v tej posebni panogi. Za pisarniško delo naj bi se namestili po srezih pomočniki z nižjo kmetijsko šolo, češ, da je negospodarsko, če opravlja take posle šolani strokovnjak.

Kakor je ta načrt brez dvoma dobro mišljen, je vendar pogrešen, ker ne določa, kaj naj bi bilo s potovalnimi specialisti potem, ko bi se sreski kmetijski referent že sam specializiral in bi postali ti dragi strokovnjaki nepotrebni. Drugič pa pozablja ta načrt, da absolvent nižje kmetijske šole, ki je delal dejansko z motiko in plugom nekaj let doma, ne spada v pisarno, temveč med kmete. Sploh se pa izogiblje tudi ta načrt kakor

vsi prejšnji trije glavnega zla, namreč nezaupanja našega kmeta, temveč gleda predvsem na zoposlitev in razbremenitev kmetijskih strokovnjakov samih.

Vse to me prav vsiljivo spominja na zgodbo, ki jo je zapisal Lev Tolstoj. Na tako zvanem Rdečem trgu v Moskvi je štrlela iz tal velikanška skala in ovirala promet. Car je hotel olepšati trg in je sklical ministre, generale in tajne svetovalce, da bi presodili, kaj naj se ukrene proti tej oviri. Res se je oglasil strokovnjak in zahteval sod smodnika, stotnijo vojakov in celo vrsto voz, da bi se spravila s poti nevšečna skala. Vsem se je zdel nasvet pameten in izvedljiv, samo nevarna in predraga je bila ta reč, zato so odložili izvršitev dela. Car je poslal po vsej deželi glasnike, da bi poiskali modreca, ki bi varneje in ceneje spravil s trga skalo spotike. Tako je slišal tudi preprost kmet o tej skali, ki dela gospodi toliko preglavice. Vzel je pot pod noge, stopil pred cara in se mu ponudil, da bo kar sam odstranil tisto skalo. Dvorjaniki, generali in učeni svetovalci so se mu na vsa usta smejali. Car pa jih je ošinil s hudim pogledom in vprašal kmeta: «Kako boš to napravil?» «Eh», se je popraskal kmet za ušesom. «Poleg skale bom izkopal veliko jamo, da se bo skala sama zvalila vanjo. Izkopano zemljo bom posul okoli nje. Kar bo zemlje ostalo, jo bom pa posul po številnih kotanjah po trgu.»

Kaj nismo podobni mi vsi, ki si belimo lase za blaginjo našega kmeta, tej odlični carski družini! Ves svet smo povpraševali po nasvetih za povzdigo našega kmetijstva, le enega smo pozabili — kmeta. Kaj si res ne upamo priznati, da se kmet smeje našim statistikam, ki navajajo do zadnjega metrskega stota natančne podatke o letini naših polj, ko vendar ve, da nihče natančno ne vodi računa o posejani površini. Same Patjomkinove vasi, bi čisto prav rekel J. S. Ali naj govorimo o premiranju živine? Pisec teh vrst je bil sam priča, ko je dobila po vseh točkah prav do dlak v repu pravilno zgrajena jalovica pred komisijo prvo nagrado, čez teden dni pa je mesar žival klal, ker jo je gospodar že poldrugo leto brezuspešno gonil k biku. Saj vendar ni govedo samo sebi v lepoto in strokovnjakom v ogledovanje.

Hoteli smo kmeta učiti in smo bili kar nejevoljni nad trdoglavim učencem. Vsak specialist je hotel preizkusiti na kmetu svoja dozdevna dognanja, ki so bila mnogokrat pogrešna. Kje bi bil naš kmet, če bi bil poslušal vse te nauke! Specialist namreč ni zato tukaj, da si da na tuje stroške preiskovati svoja nova dognanja, njegova dolžnost je le, da izkuša uvečjaviti že dognana dejstva napredka. Kmetijski strokovnjak na deželi naj bi bil tista oplemenjevalna matica, ki bi z dejanskim zgledom širila takšne pridobitve specialistov med narod. A kako naj se vse to izvede?

S samo besedo, pa naj bo ta še tako zgovorna in prepričevalna, tega nikakor ni mogoče doseči.

Treba je dejanskega zgleda. Vsak kmetijski strokovnjak bi moral biti zato tudi praktičen kmetovalec. Kje pa dobiti zemljo in potrebne zgradbe in drugo? Vedno so napredaj, ali pa se dobijo v najem obsežne kmetije, katerih lastniki so bili doslej resnični pionirji napredka. Možno je tako dobiti v najem zemljo z vsemi potrebšččinami, saj oddajajo na primer mnogi župniki, ki so bili dolga leta pravi pionirji kmetijskega napredka med občani, vse nadarbinsko posestvo ali njega pretežen del v najem. Najemino bi naj plačala država ali banovina namesto raznih podpor poedinim kmetom, katere prav nič ne zaležejo, pač pa napravijo mnogo razprtij in sovraštv. Na ta vzorna posestva spadajo poklicni pionirji napredka, naši kmetijski referenti. Nikakor seveda ne gre, da bi plačevala država delovne moči, temveč mora obdelovati to od države brezplačno mu prepuščeno posestvo strokovnjak v lastni režiji pri svoji dosedanji plači. Šele tako bi bilo mogoče prenašati napredek s papirja v uresničenje. Obenem pa bi bil takšni kmetijski strokovnjaki pravi barometer, ki bi točno beležil vsakokratno stanje kmečkega stanu po vsej državi in ga verno tolmačil nadrejenim oblastvom v premišljevanje in ukrepanje. Država ne sme razen najemnine prevzeti nase nikakih obveznosti, saj vidimo, da so naše kmetijske šole zgrešene predvsem zaradi tega, ker poravnava država njihove primanjkljaje, nastale zaradi nedobičkonosnosti gospodarstva. Ne potrebujemo namreč takšnih šol, ki vzgajajo na državne stroške ekonomice za veleposestva in strokovnjake brez možnosti zaposlitve. Potrebujemo resničnih delovnih pionirjev napredka, ki bodo nosili s kmetom vso težo negotovosti pridelka med sušo, močo, točo in vsemi drugimi uimami, ki redno obiskujejo našega kmeta, kmetijskemu strokovnjaku pa odbijejo v najhujšem primeru nekaj kovačev za podporo bednega kmeta. Kmetijski strokovnjak ni na srezo zato, da izvršuje le ukaze nadrejenih oblastev v res brezštevilnih aktih, evidencah in seznamih, temveč zato, da prenaša na eni strani želje in potrebe kmetov svojega okoliša višjim oblastvom, od teh pa posreduje izvedljive, koristne nasvete preko svojega dednjanskega praktičnega zgleda kmetom. Ali veste, kaj je rekel naš kmet, ko je videl menda vseh osemdeset točk, ki naj bodo naloge sreskih kmetijskih referentov? «Prav tako je, če bi rekel jaz namesto »krompir sem vsejal« takole: 1.) Proučil sem, če spada krompir že letos v kolobar. 2.) Šel sem pogledat, če je zemlja že dovolj osušena. 3.) Znosil sem krompir iz kleti. 4.) Krompir sem narezal in tako naprej.»

Naj ne bo zámere, če rečem, da je mnogokaj čisto nepotrebno cepljenje. Delovni načrt namreč deli delo v posameznih točkah takole: 1.) Evidenca kmetijskih organizacij. 2.) Sodelovanje s kmetijskimi organizacijami. Ali pa na primer: 6.) Sodelovanje z rodovniškimi organizacijami. 7.) Sodelovanje pri rodovniških premiranjih in organizacija teh. 8.) Sodelovanje pri izberi rodovniških krav. 11.) pod e) Nakupi rodovniških bikov.

Ali se ne reče vsemu temu lepo: Skrb za napredek živinoreje.

Morda si kdo res otežuje delo. So pa sreski kmetijski referenti, ki porabijo za vse nadrobno

našteto pisarniško delo le po kake štiri ure na teden in imajo dovolj časa za stike z narodom.

Vem, da bodo nekateri kmetijski strokovnjaki zmajevali z glavami pri čitanju osnovnih smernic tega prekucniškega načrta. Toda zavedati se moramo, da zahteva vsak napredek žrtev od posameznika v korist splošnosti. Sicer pa ni nič novega v našem načrtu. Samo malo se oziroma naokrog, pa bomo videli: Dejanski pionirji kmetijskega napredka niso bili nikoli učeni strokovnjaki ali njihove družbe in društva, temveč so bili le boljši in slabši svetovalci tistim tako redkim kmetovalcem, ki so se vrgli na delo za «novo vero» v zaupanju na uspeh in so tako gnali kolo napredka kljub posmehu in žrtvam. Kdor res pozna

razvoj našega kmetijstva, mi bo pritrnil, da je edina možna rešitev vprašanja plodnosne proizvodnje dela za napredek našega kmetijstva, da gremo strokovnjaki nazaj v šolo k tem nikjer priznanim resničnim kmetijskim pionirjem.

Napisal sem te besede, kakor mi jih narekuje dejansko življenje. Vodila me je le ena želja, ki jo je zapisal že g. J. S. in ki jo gotovo imajo tudi njegovi tovariši: Da bi vendar enkrat spravili voz našega kmetijskega napredka z mitve točke. Želel bi, da bi prinesel morda tudi jaz vsaj drobno h končnemu razčiščenju vprašanj, o katerih se že petnajst let skoro brezplodno samo govori in piše.

Inž. M. P.

Ako imamo kaj srca, ne bomo pustili, da bi 4000 rudarskih otrok hiral v gladi

Od nedelje teče naša zbirka živil za gladojoče rudarske otroke po vsej banovini. Z dežele sicer nimamo poročil, toda prav dejstvo, da se čitatelji ne obračajo z vprašanji na naše uredništvo, priča o tem, da so ljudje po vseh vaseh prav razumeli pomen naše akcije. Kljub temu pa Vas vnovič prosimo, da se v vsakem primeru nespornoma ali kakršnikoli ovir brez odlašanja pisмено obrnete na nas!

Pred dnevi je izšla tudi najnovejša številka «Gasilca», glasila Gasilske zajednice za dravsko banovino, ki prinaša v posebnem članku podrobnejša navodila vsem gasilskim društvom in četam, kako naj ravna in pomagajo pri naši zbirki. Ker pa so ta navodila zaradi zakesnitve lista dospela na svoj naslov z majhno zamudo, ki je morda utegnila razmah naše akcije za nekaj dni zadržati, smo se zdaj odločili, da rok naše zbirke podaljšamo za teden dni in da jo zaključimo torej šele v nedeljo 11. februarja.

Razen vrlih gasilcev, ki so bili brez odlašanja pripravljene, da prevzamejo oni izvedbo naše akcije, prav za prav najtežji in najodgovornejši del, pa je zbirko «Domovine» od svoje strani podprlo tudi uredništvo «Jutra». V svoji nedelj-

ski številki je «Jutra» prineslo poseben poziv na svoje čitatelje in prijatelje s prošnjo, naj tudi oni po vseh svojih močeh pomagajo naši zbirki do uspeha. Ob sodelovanju dveh tako važnih činitelev, kakor sta naše gasilstvo in pa nacionalni dnevni tisk, bo naša zbirka brez dvoma dovedla do zmage.

Predlog proračuna dravske banovine za leto 1934./1935.

Dne 5. februarja dopoldne se sestane na svoje peto redno zasedanje banski svet dravske banovine. Glavni predmet zasedanja bo obravnava predloga banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1934./1935.

Predlog novega proračuna naše banovine za leto 1934./1935. znaša v izdatkih, odnosno dohodkih 90,962.500 Din, a tekoči proračun je znašal 87,560.819 Din. Upoštevati pa je treba, da je to bila končna številka, medtem ko je znašal prvotni predlog banovine, ki ga je odobrila tudi banovinski svet, 95,489.189 Din.

Po posameznih poglavjih se

BANOVINSKI IZDATKI

razdele v splošnem proračunu tako-le (v milijonih dinarjev; podatki za 1933./1934. so vzeti iz končnoveljavnega proračuna):

	1933./1934.	1934./1935.
splošni oddelek	5.14	5.74
upravni oddelek	0.48	0.54
kmetijski oddelek	8.64	9.71
prosvetni oddelek	4.55	6.03

RICHARD
VOSS

DVA ČLOVEKA

13 Rok, o Rok! Pogled vase, prav globoko v dno svoje duše, pa boš spoznal, kakšna samoljubnost te žene v Rim. Če hrepeniš po tem, da bi dobro spoznal ljudi in stvari, glej najprej, da boš spoznal samega sebe . . .

Ko sem doma povedal svoj sklep, da se pridružim velikonočnemu romanju, je bil moj strogi gospod oče globoko ganjen in kaplan Plohner me je blagoslovil. Moral sem svoj načrt povedati še Juditi. Bog ve, zakaj mi je bilo tako težavno izpregovoriti z njo? Prav tako je bilo, kakor bi ona gledala vame: globoko, prav do dna srca: kakor bi videla s svojimi jasnimi, modrimi očmi, zakaj silim v Rim. Bilo mi je, kakor da me je samega sebe sram.

Ta občutek sramu pred Judito me je divje ujezil. Kar besen sem bil na samega sebe, ker se pred tem otrokom skoraj bojim.

Ko sem jezdil v Vahrn, da bi ji to povedal, sem tako dolgo mislil in mislil, da sem bil nazadnje že strašno jezen. Odločil sem se, da se bom vedel zelo moško in da bom z Judito, če ne bo odkrito vesela mojega pobožnega sklepa, do skrajnosti sirov. Kako bi šele pozneje, če bom že zdaj deklici docela zlezal pod copat? Jaz, ki hočem biti nekoč gospod in ki čutim v sebi nekaj, kakor bi se bil prav za gospodovanje rodil.

Povedal sem ji torej vse in sem bil pripravljen, da bom pri prvi besedi, ki bo zvenela kakor rahel upor ali samo začudenje, takoj pošteno vzrotil. Toda ni mi dala povoda za tako krepko izražanje nejevolje, ki se mi je zdelo zelo moška. S prijaznim obrazom me je poslušala in me prosila, naj ji popišem pot, ki so si jo romarji izbrali. Prinesla je zemljevid, ker je hotela imeti pot prav pred očmi. Pisala je tudi še isti dan neki knjigarni v Inomost po dobre knjige o Rimu, ki ga je le slabo poznala, pa bi se rada dobro seznanila s krajem, kamor pojdem jaz.

Ločila sva se v najlepšem miru in najboljšem prijateljstvu. Vzlic temu sem ostal zadirčen, še zdaj sem se čutil osramočenega in morda še bolj kakor tedaj, ko sem jezdil tja. Mojo jezo nad samim seboj, ki je nisem mogel iztresti nad Judito, je moral občutiti moj plavec na svojem telesu. Tako hudo sem ga zbadal z ostrogami, da je na ravnih cesti kar plaval po zraku; pravi čudež je, da ni padel.

Zdaj se pripravljam za potovanje. Nad sto nas je. Tudi ženske so vmes. Če bi bila tudi Judita zraven! To bi bilo potem romanje! Na strani ljubice vso daljno pot do Rima in v Rimu od cerkve do cerkve, od kraja milosti do kraja milosti. Ona pa ne pojde v Rim in ne bo poljubila svetemu očetu noge, ampak ostane na Platterjevi domačiji in se bo tam veselila svojih mladih, krepko uspevajočih marelic.

Če se do danes še niste z dejanjem odzvali našemu klicu in še niste oddali svojega prispevka, potem Vas nujno prosimo:

1.) Poiščite vsaj do nedelje jutraj prgišče kakršnegakoli pridelka (malo moke ali ješprenja, malo fižola ali karkoli, morda kos slanice ali pest masti in tako naprej).

2.) Zavijte, kar ste namenili za svoj dar gladojočim rudarskim otrokom, in vsaj v nedeljo zanesite do predsednika ali tajnika gasilskega društva ali čete, ki Vam je najbližja. Najbolje boste opravili, če se s svojim prispevkom obrnete na kakšnega znanega Vam gasilskega delavca in ga za prosite, naj Vaš dar odpremi dalje (do predsednika, tajnika, odnosno do odbora).

3.) Bodite v teh dneh do 11. februarja majhen glasnik ljubezni do bližnjega! Pripovedujte znanecem in sosedem o tem, kako v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju gineva od gladi okrog 4000 otrok. Odprite svoja srca tem najmlajšim, a najbednejšim svojim bratom na stežaj! Pomagajte jim najprej sami, potem pa pojdite in trkajte na vsa srca, ki se še niso odprla! Dete, ki strada, je dete, ki umira. Drug za drugim hodita po rudarskih domovih glad in smrt. Ne dopustite tega, zaprite jima pot!

Zato pa naj bo te dni Vaša bežja zapoved:

Vsaj euenmu gladnemu rudarskemu otroku darujem vsaj en obed!

Potem pa še:

Vsaj enega soseda ali znanca, ki se sam ne bo spomnil, bom pridobil, da bo storil kakor jaz!

Do Verone pojdemo peš. V tem mestu sedemo na železnico in se odpeljemo skozi Firence do Orvieto. Odondod pojdemo spet peš zadnji del poti. Rad bi bil že spet nazaj doma na gradu Enni, ob penečem se Eisacku, pri svetem plavcu in svojih psih. Gotovo pridem nazaj šele tedaj, ko divji petelin ne bo več pel. Ves presveti Rim bi pustil, da bi slišal na Flosi petje divjega petelina.

V samostanu Novi Štiti so dvignili vsi sedanji menišči in farčiči, vsi bodoči duhovniki, prelati, škofi in visčke cerkvene luči velik trušč zaradi mojega potovanja v Rim; da sem že na zemlji blažen, so pravili; niso naši dovolj besed, da bi mi narislali vse čudeže večnega mesta, ki mora biti neizmerno čudovito, zlasti za katoliške kristjane. Kajti samostanski učenci iz Nove Štite vedo o Rimu skoraj samo vse krščansko in sveto in da je Rim grob groznega poganstva, ki se meni ne zdi nič kaj strašno in grozno, prej veselo in lepo. To pa so nekrščanske misli, ki se moram zanje v Rimu od grobovih naših največjih mučnikov izpogoriti.

Judita bere vneto knjige, ki jih je naročila v Inomostu. Po svoji navadi ne govori dosti o njih. Ker pa vse, kar je laškega, do dna duše sovraži, bo komaj doumela, kako skrivnosten je ta Rim. K temu pride še to, da je katoliška kristjanka, ki ne potrebuje ne Rima ne kakšnega drugega svetega kraja. Danes je o tem govorila na svoj način in z veliko resnostjo je menila:

«To mora biti nenavadno mesto.»

tehnični oddelek	36.70	38.19
socialna politika in narodno zdravje	16.40	13.24
finančni oddelek	12.82	11.73
trgovina, obrt in industrija	2.02	2.09
rezervni kredit	0.80	0.70

Pregled posameznih poglavij je naslednji:

V splošnem oddelku so osebni izdatki kakor tudi materialni (stvarni) le malo višji. Omeniti je povečanje izdatkov za statistično službo od 20.000 na 30.000 Din in stroškov banskega sveta od 100.000 na 120.000 Din. Najvažnejše pa je povečanje postavke za elektrifikacijo od sedanjega pol milijona na en milijon dinarjev. V prvotnem predlogu proračuna za leto 1933./1934. so določili za elektrifikacijo 1-3 milijona dinarjev, kar je finančni minister zmanjšal.

V upravnem oddelku so se zmanjšali izdatki za izvedbo združenja občin od 170.000 na 25.000 Din, nova pa je postavka 200.000 Din, to je prispevek po členu 88. zakona o občinah k banovinskemu pokojninskemu skladu za občinske uslužbenke.

V kmetijskem oddelku so osebni izdatki ostali v glavnem neizpremenjeni, pač pa so se povečali materialni izdatki. Tako so na primer prišle nove postavke: 15.000 Din za pedološka raziskovanja, 50.000 Din kot prispevek k skladu za jubilejno kmetijsko razstavo. V postavkah za neposredno pospeševanje kmetijstva je najbolj narasel znesek preračunanih izdatkov za živinorejo (za licenciranje, prispevki za ureditev gnojišč in pod.). Nova je postavka 150.000 Din za silose. Nadalje je vnesena postavka 100.000 Din kot prispevek k zavarovalnemu skladu zoper vremenske nesreče in nezgode pri živini. V kmetijskem oddelku so med izrednimi izdatki prispevki za kritje nedostatka dohodkov pri banovinskih podjetjih, ki spadajo v to področje, ki so narasli od 2,5 na 2,8 milijona dinarjev. Izdatki komisije za agrarne operacije so ostali v glavnem neizpremenjeni.

V prosvetnem oddelku so osebni izdatki ostali neizpremenjeni. Odpadla je postavka 100.000 Din kot prispevek za Dom slepih. Pač pa je povečana postavka podpor za dviganje in prezidavanje šolskih poslopij od 400.000 Din na 600.000 Din. Prirastek beležita narodna prosveta od 125.000 na 175.000 Din in podpore Sokolstvu

od 360.000 na 400.000 Din. Povečane so tudi podpore in stipendije od 160.000 na 200.000 Din. Nova je postavka 15.000 Din za ljudska vseučilišča. Povečana je tudi podpora narodnemu gledališču v Ljubljani od 40.000 na 100.000 Din. Nadalje so nove tri postavke: 200.000 Din kot prispevek podpornemu skladu za gradbo vseučiliške knjižnice v Ljubljani, 400.000 Din kot letni obrok posojila za gradbo III. državne gimnazije v Ljubljani, odnosno prispevek za tozadevni sklad in 350.000 dinarjev kot letni obrok za odkup I. državne realne gimnazije v Ljubljani. Zaradi teh postavk se je najbolj povečal proračun prosvetnega oddelka.

V tehničnem oddelku so se osebni izdatki povečali od 7.63 na 8.33 milijona dinarjev. Med stvarnimi izdatki, ki so ostali v večini neizpremenjeni, sta se najbolj zmanjšali postavki za normalizacijo banovinskih cest od dveh na 1,5 milijona dinarjev in neodložljive rekonstrukcije manjših objektov od 0,32 na 0,15 milijona dinarjev. Nasprotno so se povečali izdatki za hidrotehnična dela od 1,97 na 3,74 milijona dinarjev. Predvsem se je povečal banovinski prispevek k regulacijam od 1,2 na 2,2 milijona dinarjev in nova je postavka en milijon dinarjev kot banovinski prispevek za regulacijo Savinje. Zmanjšali so se razni gradbeni izdatki. Namesto prispevka 100.000 Din za ureditev aerodroma je postavka 100.000 Din kot prispevek h gradbi hidrotehničnega zavoda.

V oddelku za socialno politiko in narodno zdravje sta med stvarnimi izdatki odpadla prispevek k zakladu za gradnjo malih stanovanj 200.000 Din in prispevek bratovskim skladnicam 300.000 Din. Narasla je postavka plačilo oskrbnih stroškov javnim zdravstvenim ustanovam od dva na tri milijone dinarjev. Zmanjšali pa so se prispevki za kritje nedostatka dohodkov, odnosno plačilo osebnih in oskrbnih stroškov od 7,1 na 6,06 milijona dinarjev.

V finančnem oddelku so se osebni izdatki nekoliko povečali, medtem ko so stvarni padli. Predvsem se je zmanjšala postavka obveznosti iz prejšnjih let od 3,12 na dva milijona Din, nadalje obveznosti bivših okrajnih zastopov od 150.000 na 50.000 dinarjev. Nova pa je postavka 30.000 Din za zastopanje banovine pred sodišči. Anuitetna (letni obroki za odplačevanje dolgov) služba zahteva tudi v novem proračunu isto vsoto: 7,78 milijona dinarjev.

V oddelku za trgovino, obrt in industrijo so se osebni izdatki malo povečali. Stvarni izdatki so ostali skoro neizpremenjeni.

BANOVINSKI DOHODKI

se razdele tako-le; (v milijonih dinarjev; podatki za leto 1933./1934. na podstavi proračuna, odobrenega od finančnega ministrstva):

	1933./1934.	1934./1935.
doklade	45.07	48.00
trošarine	19.45	18.40
takse	12.55	13.75
ostale davščine	0.65	0.75
dohodki prejšnjih let	8.92	2.00
državni prispevek	—	7.00
razni dohodki	0.90	1.06

Banovinske doklade ostanejo neizpremenjene, povečanega donosa pa je pričakovati zaradi višje podlage.

Pri banovinskih trošarinah so ostali donosi v večini neizpremenjeni, manj pa je preračunano zaradi izgube dohodkov od banovinske trošarine na bencin, pnevmatike, očetno kislino, mineralno vodo in ogljikovo kislino v tekočem letu.

Povečanje proračuna za banovinske takse je pripisovati predlaganimu dvema novima davšinama: en milijon dinarjev naj prinese davščina na vodne sile, en milijon dinarjev pa taksa na zaposlitev in pokojnine tujinskih delavcev. Povečan je tudi proračun dohodkov od davščine na šmarnico od 150.000 na 250.000 Din.

Donos nepobranih banovinskih davščin iz prejšnjih let cenijo kakor lani na dva milijona dinarjev.

Nadalje je vnesena v proračun vsota 7 milijonov dinarjev kot pomoč države, kakršna vsota je bila vnesena v proračun za leto 1933./1934., katero pa je minister za finance črtal.

PRORAČUNI IZDATKOV BANOVINSKIH PODJETIJ

so se zmanjšali v glavnem zaradi nižjih stvarnih izdatkov. Zato se je lahko tudi prispevek banovine zmanjšal od 6,60 na 6,06 milijona dinarjev.

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

«Zakaj nenavadno?»
«Nevarno mesto.»
«Nevaren... Rim?»
«Za tebe bo Rim nevaren.»
«Kako to? In zakaj baš zame?»
«Sam boš videl.»
Nestrpno sem vzkliknil. «Ne govori vendar tako skrivnostno! Ne razumem te.»
«Kakor čarovnija bo zate Rim. Razločneje ti tudi ne morem povedati.»
Govorila je s tako svečano resnostjo, da sem se moral na glas smejeti. Iz vsega srca sem se smejal starinsko pametnemu otroku.
Toda ona je vztrajala pri tem, da bo Rim zame nevaren in mi rekla, naj bi se Rima varoval.
Da bi se Rima varoval?... Ti čudna Juditka, ali tako slabe poznaš mladega gospoda Roka?

V dolini kopni sneg. Kakor bi jih bila solnena pripoka požgala, tako blede in brezbarvno vstajajo travniki iz zimske postelje. Toda v zelenju, polnem upanja, se kaže mlada setev. Na prisojnih pobočjih gora že cveto cvetice: rumene trobentice in višnjevi pljučnik. In včeraj je prinesla Judita za grob moje matere mogočen venec iz velikega bledolilastega pljučnika, ki se je leskotal v najlepšem srebrnem soju. Načrnila ga je na gorskih travnikih Platterjeve domačije. Tako lepi dnevi so, da bo kmalu petelin pel. Jaz pa pojdem v Rim!
Kajti jutri že odidem; in zdaj mi je žal, da bom zraven. Če me ne bi bilo sram, bi rekel še x zadnjem trenutku: «Pojdite v Rim! Jaz ostanem

doma! Kaj me briga Rim? Pojdite in molite za mojo ubogo dušo...» In pri tem mi dela Juditka ločitev še težjo; zmeraj me tako nenavadno pogleduje: s tako čudnimi, globoko vame gledajočimi, iščočimi očmi. Po vsakem takem predrznom pogledu je nad vse resna in tiha. Kaj misli s tem? Ali misli resno, da me čaka nesreča v Rimu?

Dovolj; ločil se bom žalostnega srca odtod; mislil bom že pri odhodu hrepeneče na vrnitev in se je bom veselil kakor otrok božiča. To sicer ni pravo razpoloženje za pot, ki sem nanjo namenjen; in rad bi še vedel, kaj mi bo to daljno romanje koristilo.

Za umik je zdaj že prepozno; toda — saj se bom vrnil!

In sicer kmalu, kmalu.

Sveta Barbara, ti naša zaščitnica in priprošnjica, privedi me kmalu, kmalu spet nazaj v drago domovino!

Amen.

Develo poglavje.

Kako je iz mladega gospoda Roka postal v Rimu pater Pavel.

Rim, v samostanu svetega Avguščina na Aventinu, 15. maja 18..

Med raznimi stvarmi, ki so moja osebna lastnina, mi je postal moj oče z gračur Enne tudi tole knjigo, dar moje rajne matere.

Danes, na moj petindvajseti rojstni dan, sem jo spet odprl. Po osmih letih prvič —

Ko sem šel pred osmimi leti za veliko noč s tirolsko skupino romarjev v Rim, knjige nisem vzel s seboj. Saj sem bil trdno prepričan, da bom o pravem času nazaj in da bom slišal petelina na Plosi.

Zakaj naj bi bil torej jemal ta zvezek na romanje h grobu apostolskega kneza: Napisal ne bi bil — sem takrat mislil — tako in tako nič. Kajti kaj mi je bil Rim?

Toda nisem se vrnil na grač Enno; svoje lepe tirolske domovine nisem več videl. Nikoli več odtlej nisem slišal šumenja divjega Eisacka. Moj plavec ne nosi več mladega gospoda Roka čez poljane brikseške doline, gor po zelenih rebrih proti Vahrnu. Moja dva psa ne poznata več svojega gospodarja, če sta še živa, kar pa ne vem, ker nisem nikogar vprašal.

V Rimu sem ostal.

V Rimu sem postal duhovnik.

Mrtvi materi na ljubo.

Da bo rešena muk v vicah.

Zato, ker je šla na božjo pot h krvavečemu srcu Marijinemu; ker je v malem dolomitskem svetišču prižgala svečo; ker je dala svoje življenje v snežnem viharju grozne jesenske noči — sem izpolnil njeno željo v Rimu.

Da sem lahko izpolnil vročo željo njenega materinskega srca, je morala umreti, in jaz sem moral svoji mrtvi materi na ljubo romati v Rim; moral sem v Rimu izpolniti na sebi tisto veliko:

Spoznanje svoje sinovske dolžnosti.

Delomrzniki zlorablajo javno dobrodelnost

Banska uprava je poslala sreskim načelstvom, policijskim oblastvom, mestnim načelstvom in predsedstvom občin tole okrožnico:

V zadnjem času se spet dogaja, da prihaja z dežele v mesta ali pa tudi obratno čedalje več ljudi, ki se izdajajo za nezaposlene. Med njimi so največkrat zdrave in za delo sposobne osebe, ki bi z malo dobre volje lahko našle vsaj zasilno zaposlitev. Mnogi njih se pa rajši vdajajo beračenju, ker pričakujejo od njega več koristi kakor od dela. Nekateri se naravnost hvalijo, da jim beračenje več donaja kakor delo in da se jim še nikoli ni tako dobro godilo kakor zdaj.

Vse to ustvarja po eni strani nerazpoloženje in nezaupanje imovitejših slojev do nezaposlenih, ki bi radi delali in ki so pomoči res potrebni, po drugi strani pa jemlje nraavnost nezaposlenim, ki bi radi delali, in zaposlenemu delavstvu. Ker se je bati, da bodo tako pohajkovalci in izkoriščevalci javne dobrodelnosti za resno pridobitno delo izgubljeni, podeljuje banska uprava podpore le v posebnih ozira vrednih primerih (starost, onemoglost, bolezen, mnogo otrok in podobno). Vse za delo zmožne osebe se pa morajo zgledati pri pristojnih sreskih načelstvih in predsedstvih občin v svrhu zaposlitve pri javnih delih.

Ker obseg javnih del do danes še ni tako velik, da bi bilo mogoče z javnimi deli zaposliti vse nezaposleno delavstvo, zlasti pa, ker zimski čas ovira delo na zemlji, je umevno, da se bodo še zmerom našli taki nezaposleni, ki bodo še nadalje nadlegovali javna oblastva in zasebnike s prošnjami za podporo.

Da se pa omeji beračenje, odnosno odstranijo v tem pogledu vse zlorabe po osebali, ki se bavijo s poklicnim beračenjem, se opozarjajo vsa sreska in mestna načelstva, policijska oblastva in predsedstva občin na predpise naredbes o podpiranju brezposelnih in o pobijanju delomrznosti («Službeni list» z dne 15. aprila 1933), po katerih si mora vsaka nezaposlena oseba priskrbeti pri občini bivališča posebno razvidnico za nezaposlene. Ako občine nimajo razvidnic na razpolago, naj si jih same priskrbe po obrazcu, ki je natisnjen na koncu navedene naredbes. Nadalje naj občine seznanijo vse nezaposlene, ki bivaajo v občini, na krajevno običajen način s predpisi naredbes, zlasti s predpisi glede nabave in noše razvidnic, kakor tudi poselskih in drugih takih obveznih knjižic ter jih opozore na posledice, ki bi jih zadele, ako si v najkrajšem času ne priskrbe razvidnic. Sreskim načelstvom in policijskim oblastvom se pa posebej naroča, naj nastopijo nasproti kršilcem z vso strogostjo.

Politični pregled

Pred dnevi je odstopila vlada g. dr. Srškića in se je nato sestavila

nova vlada pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića.

V soboto je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz o imenovanju nove vlade, ki jo dopoldne v predsedništvu ministrskega sveta prisegla. Vlada je sestavljena takole: ministrski predsednik Nikola Uzunović, minister brez portfelja dr. Albert Kramer, minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj, minister brez portfelja dr. Hamdija Karamehmedović, minister brez portfelja dr. Dragutin Kojić, minister

prosvete dr. Ilija Šumenković, minister pravde Božidar Maksimović, minister brez portfelja dr. Grga Andjević, minister prometa inženjer Lazar Radivojević, minister za trgovino in industrijo in vršilec dolžnosti ministra za gozdove in rudnike dr. Juraj Demetrović, minister za vojsko in mornarico armijski general Dragomir Stojanović, minister financ doktor Milorad Djordjević, minister za gradbe in vršilec dolžnosti ministra za kmetijstvo dr. Stjepan Srkulj, minister zunanjih zadev Bogoljub Jevtić, minister notranjih del Živojin Lazić, minister za telesno vzgojo dr. Lavoslav Hanžek.

Banska uprava razglasa, da se 5. februarja ob 10. dopoldne

sestane na svojo peto redno zasedanje banovinski svet dravske banovine.

Ker mi je poslal oče za rojstni dan, ki je obenem tudi dan mojega duhovniškega posvečenja, to knjigo kot nekakšno dragoceno zapuščino moje mrtve matere, bom v tej knjigi pisal dalje.

Odslej bom lahko poročal o večjih stvareh, kakor sta bila veselje in žalost podivjanega mladega gospoda in nerazumnega fantja.

Čeprav leži že vse daleč za mano; čeprav je že vse davno padlo od mene in sem postal drugačen, docela nov človek: močan človek, ki se zaveda svojega namena, vendar občutim razliko med tedanjostjo in sedanjostjo. Občutim jo s tihim začudenjem, nekakšnim pridušenim strmenjem. Strmim zato, ker je sploh moglo tako priti. Časih pridejo ure, ko me zagrabi — ne bolečine žalost in kesanje, ampak jeza, divjost, besnost. Takrat se bojujem s svojim nekdanjim bitjem kakor s smrtnim sovražnikom. Kakor bi stal gori na vrhu Schlerna, ob robu prepada, tako se bojujem s svojim tedanjim jazom. Oklepam se ga, poskušam ga vreči na tla, poskušam ga zagnati v brezdanjo globočino...

Časih se zgodi, da tedanji jaz mojega sedanjega skoraj zmaga. Časih čutim, da slabim, da podlegam. Takrat sem kakor besen. Vzkrik zadušim in zagrizem zobe v svoje lastno meso. Toda vselej se mi posreči premagati prejšnje bitje in ga s silo pritisniti k tlom. Ob prepadu, kamor sem zagnal svoje nekdanje bitje, stojim potem kakor ob odprtem grobu in zmagoslavno praznujem svoj lastni pogin.

Če morajo drugi mladi duhovniki, ki se odrežejo svetu, prebiti take boje, se zatečejo k nasilnim pripomočkom cerkve: k molitvi in postu, spokorniškem pasu in biču.

Takim grešnikom pred Gospodom je lahko. Jaz pa si boj sam težim. Le iz samega sebe si smem priskrbeti pomoč proti samemu sebi.

In tako se bojujem.

Vsak dan v svojem življenju občutim razliko med tedanjostjo in sedanjostjo. Moji dnevi imajo dosti ur, ker mora klerik tudi ponoči Gospodu služiti, bedeti in moliti. In vsako uro, ki jo prebedim, čutim, kako umiram od domotožja in hrepenenja. Vsako uro se moram bojevati.

Drugače je postalo.

Samo to pisanje moram pogledati, da vidim, kako je vse drugače.

Namestu moje visoke robe v stolpu na gradu Enni, samostanska celica; namestu vesele mešanice vseh reči, ki jih potrebuje mlad gospod, ki jezdi, nastavlja zanke za ptice, so mi ostale skromne duhovniške potrebščine.

Tudi doma na gradu Enni sem se učil moliti in poklekati. Kar pa je bilo prej le pobožna navada, je postalo zdaj življenjski poklic.

Če gledam še dalje, če zagledam med golimi stenami, ki so okrašene zgolj z velikim, črnim razpelom, samega sebe v praznični obleki svetega Avguština; če potipljem svojo glavo — kje je gosta zmešnjava kodrov? Ni je več. S spokorniško umetnostjo je moja glava lepo ostrižena v venec, ki oklepa golo okrogolino: tonzuro.

Predmet zasedanja bo: 1.) obravnava predloga banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1934/1935. s pripadajočim pravilnikom in uredbami; 2.) sklepanje o uvedbi banovinske trošarine na vino in žganje; 3.) sklepanje o uredbi o občinskih uslužbencih.

Ob koncu preteklega tedna se je kriza francoske vlade poostрила

in je ministrski predsednik Chautemps z vsemi ministri odstopil.

Glavni vzrok padca Chautempsove vlade so bila milijonska sleparstva Staviskega, ki je, kakor smo zadnjič poročali, izvršil samomor, ko so mu prišli na sled. Časopisi so namreč začeli nekaterim državnikom očitati, da so zapleteni v te škandale, kar je omajalo položaj vlade. Novo vlado je sestavil Daladier iz odločnih mož, ki uživajo splošno spoštovanje.

Posebno važen dogodek prejšnjega tedna je podpis nemško-poljskega dogovora,

po katerem bosta obe državi, med katerima so doslej vladale stalno hude napetosti, reševali vse spore z neposrednim sporazumevanjem. Ta pogodba je nedvomno krepak prispevek k utrditvi miru v Evropi.

Na svečnico se bo začela

balkanska konferenca v Beogradu,

ki se je udeležijo zunanji ministri Jugoslavije, Rumunije, Turčije in Grčije. Na konferenci se bo dokončno uredilo besedilo balkanske pogodbe. Iz Bularešte javljajo, da sta se te dni razgovarjala zunanji ministri Titulescu in bolgarski ministrski predsednik Mušanov. Zadnji je izjavil, da Bolgarija ne more sprejeti balkanske pogodbe v obliki, kakor jo določa sedanji načrt. Pogajal pa da se bo Mušanov še nadalje z državami, s katerimi Bolgarija ne živi v najboljšem prijateljstvu.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli debeli 3.25 do 4, poldebili 2.75 do 3.50, voli za rejo 2.75 do 3.25, voli za klanje 3 do 3.50,

Moja glava tonzura! In moja glava je še zmoraj tako mlada...

Dostikrat ob urah zagrizenega boja in trpljenja se z obema rokama zgrabim za svojo, še zmeraj tako mlado glavo, kakor bi hotel nekaj strgati z nje, ko me še bolj krvavo tlači kakor trnjeva krona, kar teži na meni bolj kakor skala.

In vendar je samo majhno, golo mesto na moji, še zmeraj tako mladi glavil

Čudne navade sem se navzel. Vsakemu mlademu kleriku pogledam v obraz, da bi na njem poiskal izpremembo, ki se počasi pokaže, čakam vsake izpremembe, prežim na vsako izpremembo. Zakaj neizogibno se izpremene črte postajajočega božjega moža — neizprosno.

Že v samostanu Novi Štifti in v škofovskem mestu Briksenu sem začel paziti na izpremembo obraznih črt mladega duhovnika. Prišla je počasi, komaj zaznavno, toda — prišla je. Videl sem mlade obraze, ki je življenje na njih spesnilo pravo pesem vere, upanja in življenjskega veselja, kako so se pred mojimi deškimi očmi izpremenili; videl sem, kako je postajal žig srečne mladosti počasi, komaj zaznavno čedalje bledejši. Smehljajoči se, v mladostni moči in mladostnem veselju se iskreči obrazi so postajali bledi pred kalnimi očmi križanega Odrešenika, postajali so žalostni in nepotolažljivi, dobili so črte spokornikov, ki so jih spaciše, skazile — neizogibno, neizprosno.

(Dalje prihodnjic.)

klavne krave debele 2.25 do 3.25, klobasarice 1.75 do 2, molznice in breje krave 2 do 2.25, mlada živina 2.75 do 3.25, teleta 4 do 5 Din. Cene mesu so bile: voli I. 10 do 12, II. 8 do 10, bikov, krav in telic 4 do 7, teletje I. 14 do 16, II. 10 do 12, sveža svinjina 10 do 16 Din.

KOZE DIVJAČINE. Dne 22. in 23. januarja se je vršila v Ljubljani dražba krzna. Zgodaj zapadli sneg in prilično ostra zima sta ugodno vplivala na kakovost našega krzna, ki je bila boljša od lanskega in predlanskega leta. Sejem je bil srednje dobro založen. Povpraševanja je bilo v splošnem dovolj, zlasti za dobro blago. Za slabo blago ni nikakega zanimanja, medtem ko so bili izredno lepi kosi prodani za cene, ki znatno presegajo one tujinskih tržišč. V prosti prodaji dosežene cene so nižje od cen, ki so bile dosežene na dražbi. Po izvoru se je iztržilo 65% krzna iz dravske banovine, ostanek pa iz vseh krajev naše države. Število kupcev je bilo znatno. Prišli so iz naše države, pa tudi iz Avstrije, Madžarske, Italije, Češkoslovaške, Nemčije in Francije. Mnogo blaga so kupili trgovci iz Beograda. Kupci so se zanimali predvsem za kune zlatice in belice, dehorje, jazbece, veverice, nekoliko manj za lisice. Na dražbi so bile dosežene naslednje cene, ki veljajo seveda za prvovrstno blago: gorske lisice 195 do 250, gorske lisice (izredni kosi) do 330, poljske lisice 170 do 205, kune zlatice 600 do 700, kune zlatice (izredni kosi) 820, kune belice 500 do 580, dehorji 95 do 125, veverice 7, poletne veverice 1.20, divje mačke 64, divji zajci (zimski) 5.20, divji zajci (jesenski) 1, jazbeci 60, vidre 525, jeleni 16 Din za kilogram. Malo je bilo domačih mačk, domačih zajcev, srn, p. dlasic, polhov, volkov, medvedov in merjascev. Zato pride to krzno z onim prepozno in na novo došlim na dražbo 5. marca.

HME LJ. Hmeljska kupčija je nadalje prav mirna. Plačuje se hmelj po 50 Din in nekaj več.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5%):
 1 nizozemski goldinar za 22.90 do 23.08 Din;
 1 nemško marko za 13.54 do 13.65 Din;
 1 angleški funt šterling za 179 do 181 Din;
 1 ameriški dolar za 35.80 do 36.08 Din;
 100 francoskih frankov za 224 do 226 Din;
 100 češkoslovaških kron za 169 do 170 Din;

100 italijanskih lir za 300 do 302 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klingeru po 9.12 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 275 Din.

Sejmi

5. februarja: Borovnica, Murska Sobota, Ormož, Sv. Peter pod Svetimi gorami, Višnja gora, Dobrna;
6. februarja: Metlika, Ptuj, Gornji Grad;
7. februarja: Gorenji Logatec;
8. februarja: Št. Jernej, Šoštanj;
9. februarja: Mengeš, Konjice, Zagorje, Grahorvo, Pištanj;
10. februarja: Sv. Jurij ob južni železnici.

Kratke vesti

— Ustanovitev tkaninske industrije v Ptuj. Ze so skoro dovršena preureditvena dela v bivšem dominikanskem samostanu v Ptuj, kjer bo nameščena nova tkaninska industrija. Pričakuje se, da bo začela pomladi že obratovati. Tudi češka tvrdka Klement in drug želi zgraditi tkaninsko tvorniško poslopje za železniško postajo. Med mestno občino in tvrdko so se že vršila pogajanja, ki bodo najbrže ugodno zaključena. Mestna občina je pripravljena nuditi tvrdki vse ugodnosti, ki ji zmore, samo da se uresniči misel. Z uresničenjem teh načrtov bi Ptuj na gospodarskem področju veliko pridobil. Zaposleni bi bili lahko številni brezposelni in siromaki, ki jih je v ptujskem okraju še polno.

— Dvodnevni kletarski tečaj v zvezi s tečajem o rezi vinogradskih trt bo 5. in 6. februarja na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli pri Slatini Radenci. Pouk bo dnevno od 8. do 12. in od pol 14. do 17. ure. Oddaljeni obiskovalci bodo imeli na zavodu prenočišče. Zadevne prijave je poslati čimprej.

Pri odprtih hemoroidih je znanstveno dognano, da «Fitonin» zelo ublažuje bolečine, ker razkužuje rano in odpravlja vnetje, srbečico in zbadanje. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 16 pošlje brezplačno Fiton. dr. z o. j. v Zagrebu I-78.

DOPISI

BREZOVICA PRI KOČEVJU. Gasilska četa Brezovica-Zaderec priredi 4. februarja gasilsko veselico v prid društva, ki se je šele nedavno ustanovilo. Veselica bo v Šutejevi gostilni. Vstopnina prosta. Za okusna jedila, pijačo in zabavo bo preskrbljeno. Pomagajte mladi četi na nogel!

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Dne 21. januarja sta imeli občni zbor krajevni organizaciji JNS za Vučjo vas in za Krizevce. Na zboru sta se združili obe v novo občinsko organizacijo JNS v Krizevcih. Zbor je posetilo lepo število članstva, ki je napolnilo Kosijevo dvorano. Prisoten je bil tudi narodni poslanec g. Jožko Zemljič. Iz poročil je bilo razvidno, da je organizacija zelo živahno delovala, kar so pokazale tudi občinske volitve. Novoizvoljeni odbor nudi jamstvo, da se bo delo v redu nadaljevalo.

LITIJA. Ker je bila letina slaba, naš mali kmet ni mogel prav ničesar prodati, da bi prišel do denarja, ki bi z njim plačal davek in kupil najpotrebnejše. Zato kmetje zdaj za slepo ceno prodajajo les. Iz trebeljevskih hribov s parom volov pripeljana, obeljena kostanjeva drva se prodajajo po 8.50 Din za 100 kg. V najboljšem primeru pe'je kmet 1200 kg drv in tako prejme zanje cele 103 dinarje. Kmet se zamudi dva dni, da kostań poseka, ga obeli, razžaga, spravi iz gozda in potem pripelje na litijsko postajo.

MOZIRJE. Prosvetno društvo iz St. Andraža pri Velenju priredi na pustno nedeljo 11. februarja ob treh popoldne v dvorani g. Majerholda igro v treh dejanjih «Scapinove zvijače». Igra je polna smešnih prizorov. Med odmori bo igral tamburaški zbor iz St. Andraža. Vstopnina: I. sedeži 7, II. sedeži 5, stojišča 3 Din. K predstavi vabljeno!

RADOMLJE. Gasilci so oprstili v poletju običajno vrtno veselico. Da nadomestijo dohodek ob taki veselici, jim je Sokol prepustil za nekaj uprizoritev dvorano v novem Sokolskem domu. Nedavno so gasilci s požrtvovalnim sodelovanjem vseh vaščanov uprizorili spevoigro «Mlado Bredo», ki je imela prav tako velik uspeh kakor eedavno «Rokovnjači». Bila je v igri in petju odlično podana. Tudi gmoten uspeh je bil velik.

STOPNIK PRI VRANSKEM. V nedeljo 4. februarja bomo imeli blagoslovljenje novega zvona. Za to priliko so dobili trije fantje od oblastva

Soteščan:

Dedinja grajskih zakladov

Grofinja je morala ostati na dvoru. Knezu se ni smela upreti, čeprav je vedela, da imenovanje nove članice dvora ne pomeni nič dobrega. Ogrela se bo prepovedana ljubezen... Blaga kneginja bo morala zaradi tega mnogo trpeti... Ošabnici bo zrasel greben; povsod bo hotela imeti prvo besedo.

Med grofico Matildo in plemkinjo Gizelo se je vnelo tiho nasprotstvo. Prva se je oklenila kneginje, zvijačnica pa je motila kneza ter mu nastavljala zanke. Vse je kazalo, da bo skoro prišlo do razdora.

5.

V podstrešni sobici na grajski pristavi je vladala neprodirna tema. Deklica, kateri je srečno naključje rešilo mlado življenje, je še vedno počivala v nemirnem spanju.

Ropotanje spodaj na hodniku se je zopet ponovilo. Nekdo se je oprezno priplazil do sobice, kjer je obstal in poslušal. Nato je odprl vrata. Neslišno se je pomikal proti postelji, kjer je ležala mladenka.

Neznanec ni imel luči, sobica mu je morala biti dobro znana. Z rokami je otipal mizico in vrč, katerega je napolnil s čisto studenčnico. Zraven vrča je postavil košaro z jedili.

3

Tiho, kakor je prišel, tako se je zopet odstranil. Samo ključ je nekoliko zaškrtal, ko je zaklepal vrata.

Mladenka se je prebudila. Bolesten vzdih se je izvil iz njenih prsi. Popravila si je dolge lase, ki so ji zakrivale oči, in sedla na postelji. Začutila je, da je lačna in žejna. Napila se je hladne vode in nasitila z jedili, katere je našla v košari.

Nato je pričela milo ihteti. «Kje sem? Kdaj se bo zdanilo?» Hotela je vstati, a je spet omahnila. «Milan!» je klicala svojega zaročenca. «Ali si me ti skrtil tukaj pred pošastjo, ki me neprestano zalezuje? Ali pred njo, ki je oslepila strica, da ji je zapustil ogromno premoženje? Stric Robert, zakaj si me zavrgel? Kdo te je tako hudobno varal?»

Ob misli na svojega blagega zaročenca se je čudovito pomirila. «Milan!» S kolikim zaupanjem je izgovorila njegovo ime in kako jo je potolažilo! «Ali te res ni tukaj? Kdaj si odšel v tujino, da razistiš temno zadevo? Ako me ljubiš, vztrajaj v boju za pravico! Jaz sem edino prava nečakinja pokojnega graščaka. Ona, ki se je polastila njegovega imetja, je nesramna sleparica. Izposluj mi listino, ki bo dokazala moje sorodstvo. Ali boš dosegel, kar si mi častno obljubil?»

Zdajci je utihnula. Zunaj na stopnicah so se pojavile rahle stopinje. «Milan!» Mladenka se je vzradostila. «Ali si res ti, Milan?»

Nekdo je odprl vrata ter se ji sočutno bližal. V svitu drobne lučce se ji je smehljal obraz, ki ga sirota ni poznala.

«Ali ste vi tista nesrečna deklica?» je izpreogovoril neznanec.

«Kdo pa ste?» je pričakovala rešitve.

«Vaš zaročenec Milan mi je poveril pred odhodom vašo zadevo. Nikar se me ne bojte!»

«Da, jaz sem tista nesrečna — povsod preganjana sirota», mu je odvrnila s polnim zaupanjem, ko je začula ime svojega zaročenca.

«Iskal sem vas že v gozdu pri oglarjih. Pa so mi povedali, da ste nenadno izginili...»

«Usmilite se me!» je vzdihnila proseče. «Pomagajte mi iz te strašne ječe!»

«Prišel sem da vam pomagam.» Neznanec jo je prijel za roko. «Povejte mi, kako ste prišli semkaj... Zaupajte mi, gre za vašo srečo...»

«Govorila bom odkrito. Morda vas je že Milan seznanil z mojo usodo...»

«Najprej bi rad izvedel, kdo vas je privedel semkaj v to skrivališče...»

«Ne vem, mu je odgovorila.

«Ali ne veste, kje ste?» se je začudil.

«Zares mi ni znano... Tukaj je vedno tema... Ne vem, ali se motim ali je resnica. Morda sem že oslepela... Jokam in kličem, pa se nihče ne oglasi...»

«Pripovedujejo celo, da ste umrli», je rekel neznanec.

«Tega se ne spominjam», mu je odgovorila. «Jaz sem prava nečakinja graščaka Roberta... Ime mi je Gizela... Prišla sem iz tujine... Pri stricu na Robovju sem našla neko drugo osebo, ki se izdaja za njegovo nečakinjo. Potem so me

dovoljenje za streljanje. Začeli so pobirati prostovoljne prispevke za smodnik. Ker pa ta nabiralna akcija ni nič kaj sijajno uspela, so si izmislili nekaj drugega. Rekli so, da pobirajo denar za zvon. Mislimo, da ni primerno v sedanjih hudih časih pobirati denar od ljudi, ki se komaj sami preživljajo, ter ga uporabljati za nesmiselno streljanje. Dotičniki naj bi si malo k srcu vzeli članke v zadnjih številkah »Domovine«, ki pišejo o stradanju 4000 rudarskih otrok. Če imajo kaj srca, morajo spoznati, da bi bil bolj človekoljuben čin, če bi pomagali tem siromakom, kakor pa da porabijo denar za streljanje, ki je dostikrat vzrok hudih nesreč.

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. Kmetijsko predavanje bo v nedeljo 4. februarja po rani maši v šoli, ne pa 11. februarja, kakor je bilo objavljeno v zadnji »Domovini«. Predavat pride g. kmetijski referent, Anovčani, vsi k predavanju! — Pred kratkim je bilo v šoli obdarovanih nad 40 ubogih šolarjev z obualom in obleko. Tej prireditvi so prisostvovali starši otrok, g. predsednik občine in učiteljstvo. Marsikatero roso oko je bilo videti ob nagovoru g. šolskega upravitelja. Da je obdaritev tako lepo uspela, gre zahvala Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in pa banški upravi. — Sokolska četa je imela letni občni zbor. Iz poročil je razvidno, da je bilo delovanje čete zelo živahno. Naši telovadci in naraščaj so se dobro odrezali povsod. Tudi sosedni Lokavec se je pridružil četi in tam se že vrši redna telovadba mladine. Članstvo pripadnikov sokolstva se je spet pomnožilo. — Prav tako je opravila gasilska četa občni zbor. Tudi ta se je pomnožila. Dobila je godbeni odsek, ki že pridno nastopa na raznih prireditvah. Posebno pohvalno je, da odsek izvaja povsod naše narodne pesmi, kar je posebno važno tu ob meji. Poročila odbornikov čete so bila razveseljiva. Zlasti našega skrbnega blagajnika je treba pohvaliti za prav dobro gospodarstvo. — Člani Sokola in gasilci bi radi prirejali redno gledališke predstave, pa na žalost Hranilnica in posojilnica ne da več dvorane Katoliškega doma na razpolago. Pravijo, da so bili takrat, ko so ta dom zidali, farani dobri, da so pomagali z darovi, zdaj pa da je zapihal drug veter. Gasilci in Sokoli, bodimo vzor ljubezni in jugoslovenskega bratstva, ne glede na nasprotnike! Zgradili si bomo dom, ki bo žarišče prosvete za vse brez razlike. — Naša prijateljica »Domovina« se je zadnji čas precej razširila, kar je znak, da jo radi čitajo vsi.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. Vsi, ki bi se radi od srca nasmejali, pridite na svečnico ob pol 3. v šolo, kjer priredi Društvo kmečkih fantov in deklet veseloigro »Prvi ples« in burko »Pogodba«. Vstopnina zelo nizka v korist društvene knjižnice.

SV. MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU. Nedavno je imela krajevna organizacija JNS redni letni občni zbor, ki je bil obenem tudi zadnji, ker se je morala krajevna organizacija zaradi združenja občin razpustiti in se ustanovijo nove v okviru posameznih občin. Zbralo se je 80 članov. Predsednik Simon Petrovič je podal obširno poročilo o delovanju organizacije. Poudarjal je, da je bila organizacija, ki je štela 240 članov, vzor smotrnega in složnega dela. Obžaloval je, da se mora društvo raziti. Pozval je vse, naj tudi v novih organizacijah vsak pokaže isto složnost, ki je vladala v domači organizaciji. Poročila so podali še ostali funkcionarji. Skromno premoženje organizacije v znesku 80 Din se je nakazalo siromašni deci v Trbovljah. Tako smo zaključili zborovanje in sledili so prijateljski razgovori o raznih vprašanjih. Sklenili smo, da se v doglednem času še sestanemo.

VOJNIK. Dramski odsek Sokola je 28. januarja popoldne uprizoril veseloigro »Gospo ministrovko«. Vodstvo je bilo točno in dobro in potek igre gladek. Vse vloge so bile odlično podane. Izredno dobra je bila gospa ministrovka (Obričeva Zalika), ki je zato tudi dosegla viharna priznavanja. Občinstvo je bilo nad vse zadovoljno. Splošna je želja, da se igra ponovi.

DOMAČE NOVOSTI

* **Pol stoletja v zakonu.** Prve dni februarja bosta praznovala v Ješoveu pri Kozjem na svojem posestvu »pri Bahovem Tinčku« zakonca Terezija in Martin Bračun zlato poroko. Bahova mama, rojena Omerzova, doma iz Sotlske doline, in ata, po rodu z vrha Vetrnika, sta pred 50 leti stopila pred oltar v cerkvi sv. Petra pod Svetimi gorami. Kupila sta pred leti zapuščeno posestvo in z razumnim gospodarstvom in pridnimi rokami ustvarila današnjo lepo domačijo. Hiša pri Bahovem Tinčku je znana vsakemu popotniku in vsakemu siromaku, ker Bahova mama ne pustijo nobenega ubožca od hiše brez milodara. Vzgojila sta četvero otrok, dva sina in dve hčeri, ki so vsi

dobro preskrbljeni. Oba jubilanta sta še zdrava in čvrsta ter se rada spominjata hudih uric, pa tudi veselih dni, ki so šli mimo njih v teku 50 let. Zanimivo je, da so tudi starši g. Bračuna praznovali zlato poroko. Bodi zlatoporočencema naklonjenih še mnogo let!

* **Zlata poroka.** V Ljubljani sta v nedeljo praznovala zlato poroko gg. Jakob Pavčič in soproga Marija. Pred 50 leti sta se vzela, oba stara takrat po 24 let, in skozi vse življenje sta skupno delila srečo in nesrečo, veselje in žalost. Imela sta 14 otrok, od katerih pa jih živi le še sedem. G. Pavčič je bil dolgo vrsto let v službi bivše južne železnice ter je služboval po raznih krajih, največ pa v Trstu, Nabrežini in v Ljubljani, kjer živi zdaj že deset let v pokoju. Še mnogo let!

* **Smrt zavednega koroškega rojaka.** Na Trati pri Borovljah je po kratki bolezni v starosti 84 let preminul priljubljeni koroški Slovenec, posestnik g. Josip Ravnik, oče znanega mariborskega odvetnika g. dr. Rudolfa Ravnika. Ravnikova rodovina je bila znana po Koroškem, bila je vedno napredna in slovensko čuteča in je mnogo trpela zlasti ob plebiscitu. Za glavo njegovega sina je bila razpisana takrat večja nagrada. Pokojni Ravnik je imel veliko število iskrenih prijateljev in znancev, ki jih je njegova smrt bridko zadela, predvsem pa sina v Mariboru. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin, vsem žalujočim preostanim pa naše globoko sožalje!

* **Usodna odpustitev delavstva v leškem rudniku.** V rudniku v Lešah blizu Prevalj je izgubilo delo preko 100 delavcev in je ostalo v službi samo še okrog 30 mlajših moči. Med odpuščenimi rudarji je mnogo takih, ki so službovali že po 10 do 28 let. Nekateri bodo seveda klicani pred komisijo za upokožitev, vprašanje pa je, komu bo vse pokojnina priznana. Siromašni delavci so v obupnem položaju.

* **Bedo med delavstvom in kočarji** v naših krajih izpričuje primer, da je 20. t. m. prišel neki star mož, povrh še invalid, s Kamenščaka po snežni poti bos v Ljutomer, kjer je imel opravka pri uradih. Mož se je že tako privadil mraza, da hodi vso zimo bos. Pravi, da mora človek po prvem snegu bos tekati, potem pa ga nič več ne zebe.

* **Izgnan iz Nemčije.** Nedavno se je vrnil v Metliko rojak iz sosedne vasi Radovičev Martin Simčič, ki je krošnjarij po Nemčiji s svojo družino polnih 28 let. Bil je izgnan, ker ni hotel postati hitlerjevec.

omotili z neko sladko tekočino... Prebudila sem se na pristavi... Oskrbnik me je nagovarjal, naj bi se poročila...

«Zakaj vas proglašajo za mrtvo? Celó vedeti hočejo, kdaj so vas pokopali... Pa vas najdem spet tukaj na pristavi...»

«Na pristavi?» se je prestrašila. «Pri nesramnem vsiljivcu...»

«Dà, pri oskrbniku Buncu», ji je povedal s pravim imenom.

Sirota je sklenila roke in prosila: «Ne pustite me v njegovi oblasti... Bodite moj rešilec!»

«Nič se ne bojte!» jo je tolažil. «Bunca so zaprli... Pred sodnikom je izjavil, da niste njegova nečakinja...»

«Seveda nisem», je potrdila. «Moj stric je bil pokojni graščak Robert z Robovja... Tista ženska, ki je postavljena za dedinjo, je tujka in nima pravice do njegove zapuščine.»

«Našli pa so tudi neko pismo», je namignil. «Kakešno pismo?» se je začudila.

«Tisto, ki so vam ga vzeli iz torbice...»

«Potem je dokazano, da sem prava nečakinja», se je vzradostila. «V pismu je bilo natanko pojasnjeno...»

«Tedaj se vam godi v nebo kričeča krivica. Tista Gizela je torej lažna dedinja... Stric je bil kruto varan...»

«Premotili so ga ali celo primorali, da je podpisal oporoko...»

«Čudno!» Neznanec je zmajeval z rameni. «Razložite mi, kako ste ostali pri življenju.»

Mladenka se ni mogla ničesar domisliti.

«Povejte vsaj nekaj, kar se vam dozdeva...» Gizela je molčala.

Potem se ji je pričelo svitati: Zavedla se je v tesni sobici, kjer jo je iznenadil Milan, njen zaročenec. Prišel je skozi okno. Povedal ji je, da odhaja v tujino po listino, s katero bo dokazal njene pravice...

«Ali vas ni omamil z nekim strupenim vonjem?» ji je pretrgal besedo.

«Take laži razširjajo moji nasprotniki. Nikar jim ne verjemite!»

«Bog obvaruj! Milan je poštenjak, o tem ni treba dvomiti.»

«Odkar ga poznam, si prizadeva, kako bi mi pomagal...»

«Tudi jaz sem odločno na vaši strani. Boril se bom z vami za pravico. Zato je potrebno, da se seznanim z vašo usodo...»

«Povedala sem vam vse, kar mi je znano...»

«Zanimalo bi me, kako ste prišli iz tiste sobe...»

«Kakor v sanjah se mi dozdeva, da me je nekdo posadil na konja...»

«Ali niste čutili, da bi vas bili polagali v krsto?»

«Ležala sem v omedlevici. Zavedla sem se šele v gozdu pri oglarjih...»

«Kako ste prišli semkaj na pristavo?»

«Tudi tega ne vem natanko. Tistega večera sem sedela sama pred kočo. Tam sem menda zaspala. Zazdelo se mi je, da voham prijetne di-

šave. Ko sem se prebudila, je bila tema, kakor je še danes...»

Neznanec se je domislil: «Omamil vas je oskrbnik z nekim posebnim namenom...»

«Pravite, da sem spet v njegovi oblasti... Nikar me ne pustite tukaj!»

«Njega ni več tukaj, ker je pod ključem... Nič več vam ne more škodovati...»

«A če bi ga izpustili...»

«To se ne bo zgodilo. Od danes naprej ste pod mojim varstvom. Jaz sem prijatelj vašega zaročenca. Rad se ukvarjam s takimi zapletljajmi, zato bom posvetil vaši zadevi posebno pozornost. Treba je previdnosti, ker so vaši nasprotniki prav tako previdni in zvijačni...»

«Oh, vzemite me s seboj!» ga je prosila s solznimi očmi. «Tukaj ne morem ostati...»

«Jutri pridem po vas», ji je obljubil z moško besedo. «Tako ko se bo zmrabilo...»

«Vaš trud ne bo zaman, ako mi pomagate do pravice...»

«Pred zakonom smo vsi enaki. Zbral bom dokaze ter jih predložil sodišču. Zaupajte, dan rešitve je blizu...»

Mladenka je sklenila roke in rekla: «Hvala vam!»

Grajski oskrbnik Bunc je bil pred sodiščem ponovno zaslišan. Njegova krivda je spadala v poglavje kazenskega zakonika o izsiljevanju in nevarni grožnji. Preiskovalni sodnik mu je pregledal obisti; ni pa mogel dognati, kdo je tista

* **Zaloigra dveh zaljubljenecv.** 24letni čevljarški pomočnik Jože Šketa iz Žalca je imel ljubavno razmerje z 22letno Berto Rismalovo iz Braslovč, ki je služila v Celju. Ker so njunemu razmerju nasprotovali nekateri sorodniki in ovirali mladi življenji. Šla sta k Savinji in se v vodi medsebojno povezala z vrvjo. Nato je Šketa ustrelil svojo izvoljenko in sebe. Zaloigra obeh zaljubljenecv je vzbudila med prebivalstvom splošno sočutje, saj sta bila oba poštena in pridna.

* **Žrtve razpočenja peklenskega stroja spoznane.** Kakor smo že poročali, so bile tri smrtno žrtve razpočenja peklenskega stroja v brzem vlakcu pri Brežicah. Najprej je bil prepoznani Edvard Wachtel, lastnik zavarovalne agencije na Dunaju. Potem se je posrečilo spoznati drugo žrtev. Je to 38letni Mirko Barachini, po rodu Hrastničan. Barachini je stopil v nesrečni vlak v ponedeljek zjutraj na Zidanem mastu kot edini potnik poleg železničarja Jelovška. Jelovšek se je po nesreči vrnil domov, za Barachinijem pa je izginila vsaka sled. Barachini je bil poslovno namenjen v Split, tja ga pa ni bilo. Že to je vzbudilo slutnjo, da je morda med žrtvami. Na kraju nesreče pa so našli tudi Barachinijev klobuk, kar je potrdilo resničnost grozne slutnje. Varnostna kakor tudi železniška oblastva so po napornem poizvedovanju mogla ugotoviti tudi istovetnost tretje žrtve. Vse prvotne domneve so se izkazale kot napačne in je zdaj dognala ljubljanska policija, da je zoglenelec v vagonu ladijski strojnik Jakob Kapus iz Trsta, ki je imel opravke v Avstriji, kamor se je bil odpeljal pred več dnevi in je ostal nekaj časa na Dunaju. Usodnega dne je odpotoval z brzim vlakom proti Zagrebu po opravkih. Vozil se je do Celja v italijanskem vagonu II. razreda. V Celju ga je opozoril sprevednik, da mora presesti, če hoče v Zagreb, v drugi vagon, kar je takoj storil. V kupeju je bil z njim dr. Sterz iz Gradca. Po razpočenju ni bilo za neznanec, ki so ga pomnili zaradi visoke postave, nobenega sledu več. Policija, ki je dognala, da je pripotoval neznanec iz Avstrije, se je obrnila po podatke na Dunaj, in sicer na italijanski in na naš konzulat. Zahtevala je tudi njegovo sliko, ki jo je pokazala sprevednikom dunajskega brzega vlaka. Le-ti so vsi z gotovostjo potrdili, da je bil neznanec res v vagonu, na katerega je bil izvršen napad. S tem je bilo tudi dokazano, da gre za ladijskega strojnika Jakoba Kapusa.

* **Še nekaj podrobnosti o zločinskem napadu na brzi vlak pri Brežicah.** Prejeli smo: Dosedanja časopisna poročila so nepopolna toliko, kolikor niso omenjeni vsi, ki so največ pomagali pri reševanju: Krulc Miha, Krulčeva Stefanija, Cetin Ivan, Zorko Anton, Pečnik Karel, Bernardič Franc in dva železniška uslužbenca so rešili pred ognjem vagon, ki se je držal vagona, v katerem se je razpočil peklenski stroj. Ogenj bi omenjeni vagon nedvomno uničil, če bi ne bilo te pomoči. Omenjeni reševalci so potem napeli vse moči, da so s tveganjem lastnega življenja pogasili ogenj v vagonu. Z veliko težavo bi bili morda rešili še katero nesrečnih žrtev, če bi vedeli zanje, a so neki železničarji rekli, da ni nihče več ostal v vagonu. Ti reševalci vsekakor zaslužijo javno pohvalo.

Plačajte naročnino v začetku leta,

in sicer za vse ali vsaj za pol leta. Tako boste imeli eno skrb manj in uprava lista Vas ne bo nadlegovala s položnicami in opomini. Vplačane položnice shranjujte, da boste vedeli, kdaj Vam poteče naročnina, katero potem takoj obnovite, da Vam uprava ne bo časopisa ustavila. Pri tej priliki uporabite položnico, ki jo imate od poprej doma, ali pa zahtevajte novo od uprave.

Prav tako prosimo naročnike v tujini, da naročnino pravočasno obnavljajo. Najlaže se denar nakaže po mednarodni poštni nakaznici. Znesek se mora napisati v dinarjih, ki ga na pošti preračunajo v tujo valuto. Naročniki v Franciji, Belgiji in na Holandskem pa se radi poslužujejo tudi banke Baruch v Parizu, ki daje oglase v naš list.

Opozarjamo, da morajo ta mesec biti plačani tudi vsi zaostanki iz preteklega leta, ker bomo sicer primorani, jih izterjati z opominskimi in poštnimi stroški vred po poštnem slu.

Kdor ljubi «Domovino», plačuje tudi redno naročnino.

Uprava „Domovine“.

* **Velik uspeh žene na polju dopolnjevanja njene lepote** poteka predvsem od njene sposobnosti, da modro izbere način, po katerem se neguje. Inteligentna žena se ne da zamamiti po lepih bajkah, s katerimi se ponujajo čudodelna sredstva, in se ne zadovoljuje s takimi, s katerimi se dajo lepotne hibe samo nekako prikriti, nego išče resne izdelke, izdelane na podstavi znanstvene kozmetike, ki so zares sposobni, da trajno vplivajo na regeneracijo kože. Tako sredstvo je Fellerjeva kavkaška Elsa-krem-pomada za zaščito obraza in kože, ki odlično odpravlja gube, brazgotine, ogrce, prišče, pomlaja kožo na obrazu, vratu in rokah, dela kožo gladko, mehko in čisto ter zanesljivo deluje proti solnčnim pegam. Dva lončka z omotom in poštino vred 45 Din, pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju v Stubiici Donji, Elsa-trg 360 (savska banovina).

* **Ogenj.** V Vrhovem dolu je nastal ponočni požar pri posestniku Francu Lešniku. Vnelo se je gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal. Živino so še pravočasno rešili, v plamenih pa je končalo 20 kokoši. Gasilcem se je posrečilo rešiti stanovanjsko hišo, kar je bilo združeno z velikimi napori, ker je primanjkovalo vode. Za vzrok požara se še ne ve.

* **Topla obleka** vas utegne zaščititi pred prehladom, toda nalezete se ga vendarle lahko. Če se želite tega obvarovati, morate vzeti Panflavin pastile.

* **Žrtev smučanja.** Od Male Nedelje nam pišejo: Dne 25. januarja se je ponesrečil pri sankanju in si zlomil nogo posestnikov sin Joško Košar iz Bodislaveev. Zdravi se v bolnišnici v Oromžu. Prijateji belega sporta mu želimo skorajšnjega okrevanja!

* **«Uspeh Fitonina»** je prav presenetljiv in se ne dá z ničemer primerjati, piše eden naših najizkušenejših specialistov za kožne in venerične bolezni. — Steklenica «Fitonina» stane 20 dinarjev v lekarnah. Poučno knjižico št. 14 pošilja brezplačno «Fitonin», d. s. o. j., prometni oddelek, v Zagrebu, poštini predal 78.

* **Roj čebel v snegu.** Te dni je toplo solnce kljub snegu izcabilo čebelnice iz panja, ki so pri mizarju Janezu Kočvarju v Lokviči rojile. Taki primeri so zelo redki.

* **Izredno starost je dosegel konj,** ki ga je posestnica gospa Viktorija Höningmannova v Ljutomeru prodala mesarju Kupljen je bil leta 1890; za 400 goldinarjev pri nekem kmetu na Murskem polju. Torej je moral takrat, če sodimo po ceni,

neznanca, s katero je obtoženec grozil mladi graščakinja, ki je bila nedavno povišana v plemstvo in uvrščena med članice knežjega dvora.

Oskrbniku je šlo za denar, zato je preklical, kar je bil poprej izpovedal. Po naključju je našel tujko z istim imenom, ki je bila plemkinja celo nekoliko podobna. Pismo, ki so ga našli pri njej, je bilo najbrž napačno dostavljeno.

Tako si je razlagal vse preiskovalni sodnik po navodilih, katera je dobival s knežjega dvora. Tam je imela lažna nečakinja poglavitno besedo. Mrko je pogledal izpod čela predse, kjer je sedel obtoženec na zatožni klopi.

«Zadnjič ste trdili, da plemkinja Gizela ni nečakinja graščaka Roberta», je nadaljeval preiskavo. «Danes pa morate to dokazati.»

«Kako bom to dokazal, ako ne verjamete mojim dokazom», je dejal obtoženec pogumno.

«Nikar nas ne slepite. Tista deklica je mrtva... Našli ste neko drugo osebo, katero hočete postaviti za dedinjo grajskih zakladov...»

«Vprašajte jo sami. Slišali boste, kaj vam bo odgovorila.»

«Dobro.» Sodnik je bil zadovoljen. «Pokažite nam tisto deklico. Kje je njeno bivališče?»

«Tega vam še ne morem razodeti», se je hitro premislil. «Branijo mi tehtni razlogi. Povedal pa vam bom, čim me izpustite...»

«Ne vdajajte se praznim nadam. Danes se to še ne bo zgodilo...»

«Ali zaradi izpovedbe, katero sem preklical?»

«Tukaj morate govoriti resnico. Kdo vas je silil, da ste lagali?»

«Meril sem na to, da bi režil deklico...»

«Nehajte z vašo rešitvijo, ker vam nihče ne verjame. Opozarjam vas, da ne zavlačujte preiskave...»

Obtoženec je izjavil prav resno: «Tista deklica je prava dedinja... Plemkinja pa je krivična in nesramna ženska, kar sem ji odkrito povedal.»

Sodnik se mu je namuznil: «Zamerili ste ji, ker vam ni dala denarja...»

«Sramuje naj se, ker ni držala besede...»

«Navihanec!» Sodnik ga je gledal lokavo.

«Kakor vi», mu je odvrnil. «Videli bomo, kdo bo zmagal...»

«Predrznik!» se je razljutil preiskovalec. «Vprašam vas samo eno: Kje je ona tujka, s katero ste pretili dedinji grajskih zakladov?»

«Izvedeli boste ob pravem času. Njeno bivališče je zdaj še moja tajnost...»

«Kajne, grob na pokopališču...»

«Deklica živi, čeprav imate nasprotno podatke. Tudi jaz sem se čudil, ko sem našel živo...»

«Mrlič! Še ne vstajajo iz grobov», ga je sodnik zavrnil oserno.

«Tega pač nisem rekel. Resnica pa je le in ostane resnica...»

Sodnik je udaril ob mizo. Tedaj je pritekel stražnik.

«Kaj želite?» je vprašal nejevoljno.

«Umor!» se je glasilo biričevo naznanilo. «Ob cesti blizu grajske pristave smo našli umorjenca. Tukaj je izkaznica, katero smo dobili v njegovem žepu...»

Sodnik je osupnil: «To je Zorman, mož iz plemenite rodbine. Kaj se mu je neki pripetilo?»

«Nekdo ga je ustrelil. Bržkone je bil napaden iz zasede...»

«Kdaj ste ga našli?» je hotel točno izvedeti.

«Davi smo prejeli poročilo...»

Sodnik je dal odvesti oskrbnika v ječo. Oblekel je sukno in odšel na usodno mesto. Z Zormanom sta bila dobra znanca. Mož se je zanimal za vsak izreden dogodek. Prirojeni sta mu bila čudovita preudarnost in bistrovidnost. Posebno rad se je ukvarjal s kako zamotano zadevo. Sodniške ga je dobro poznalo.

Umorjenec je ležal na hrbtu z razprostrtimi rokami. Obraz ni razodeval hudega boja. Smrt je morala naglo nastopiti. Ob njem so našli svetilko in pištolo.

Izvedenec, ki je prispel s sodnikom, je ugotovil: «Zločin je bil izvršen sredi noči... Strel je predril srce... Nesrečnik si je vzel življenje...»

Sodnik je nejeverno odkimal z glavo. Pozval je izvedenca, naj preišče rano.

Izvedenec se je lotil dela. «To ni bil strel iz pištole», je izjavil, ko je premeril rano.

«To je, kar sem hotel vedeti», je dejal sodnik, ki Zormanu ni mogel dolžiti samomora.

(Dalje prihodnje.)

šteti 4 do 5 let. Dosegel je potemtakem svojih 42 do 43 let. Kljub temu pa je bil še dobro ohranjen.

* **Samomor.** Pišejo nam: Ustrelil se je z lovsko puško kmečki sin, 20letni Vincenc Karner iz Vrh pri Slovenjgradcu. Vzrok je menda nesrečna ljubezen. Rajnki je bil dober in priljubljen mladenič. Počivaj v miru, ostalim naše sožalje!

* **Ponarejeni stotaki.** V Rumuniji je bila ponarejena večja količina naših 100dinarskih papirnatih bankovcev, ki se pa lahko hitro spoznajo, da so ponarejeni. Tako je na primer na licu ponarejenega bankovca nad podpisom natisnjeno namesto «član uprave» «čdem uprave». Tudi je papir debelejši in se že na prvi pogled razlikuje od pravih bankovcev.

* **Zaklan prašič je izginil.** Mesar Fingušt iz Rač je shranil v klavniški hladilnici v Mariboru šest zaklanih pujskov, ki jih je hotel pozneje na trgu razprodati. Eden prašičev, ki so viseli v hladilnici, pa je na nerazumljiv način izginil iz zaklenjene shrambe. Fingušt je tatvino prašiča prijavil policiji.

* **Strel v glavo zaradi ljubosumnosti.** Pred sedmimi leti se je delavec Ivan Kocmut z Janževskega vrha poročil s posestnikovo hčerko Ivano Frasovo, a čez leto dni se je ločil, ker mu tašča ni hotela izročiti obljubljenega posestva. Odšel je v Francijo za zaslužkom. Potem pa se je spet vrnil domov k ženi. A jo je znova pustil, ker ni dobil posestva. Šel je za hlapca k sosedu Mariji Januševi, ki je prav takrat postala vdova. Med njima se je razvilo ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Od takrat se je vedel Kocmut na vdovinem posestvu kot mož in gospodar, postal je skrajno nasilen in prišlo je celo tako daleč, da se mu je Marija umaknila in šla stanovat v sobo k svoji dekli. Prepri so bili na dnevnem redu, posebno tedaj, ko je izvedel, da se hoče Januševa omožiti z nekim drugim, ki je že prihajal v hišo. Odslej je Kocmut Januševu pretepal in jo silil, da bi se mu vdajala. Vsi poizkusi, da bi ga spravila s posestva, so ostali brezuspešni. 30. septembra lani je Kocmut odšel zdoma z grožnjo, da bo tistega dne v hiši še grozno. Januševa se je grožnje tako ustrašila, da je poklicala na pomoč soseda. Ko je omenjenega dne že šel mrak na zemljo in je v sobi že gorela luč, se je vrnil Kocmut z nabito lovsko puško v roki pred hišo. Januševa je v zadnjem trenutku zaklenila vrata in stopila od okna. V tem trenutku je počil strel skozi zaprto okno in polni naboj šiber je zadel Januševu v glavo. Soseđ, ki je bil tudi v sobi, je nesrečnico pobral in jo nato s pomočjo drugih vaščanov spravil v ptujsko bolnišnico, kjer so ji sicer zdravniki rešili življenje, a je reva izgubila levo oko, desno pa je tako oslabele, da bo nesrečnica najbrže čisto oslepela. Obtoženec je pri razpravi pred malim senatom v Mariboru priznal dejanje, zagovarjal se je pa z ljubosumnostjo. Pri razpravi se je pripetil razburljiv dogodek. Ko je bila Januševa pred stolicem, je planila nanj in ga pričela biti s pestmi. Senat je Kocmuta obsodil na 12 let robije in na trajno izgubo častnih državljskih pravic, plačati pa mora Januševi tudi 10.000 Din za bolečine.

* **Žalosten konec malenkostnega prepira.** Nedavno sta prala 30letni mesarski pomočnik Franc Lešnik, uslužben pri mesarskem mojstru Viktorju Hohnjecu, in pri svojem svaku, mesarskem mojstru Reicherju zaposleni 18letni mesarski pomočnik Josip Brezovšek, čreva v mestni klavnici v Celju. Pri delu sta se sporekla. Brezovšek je v jezi navalil na Lešnika, ga začel obdelovati s pestmi in pritisnil ob mizo. Lešnik, ki je imel v roki mesarski nož, se je hotel Brezovška ubraniti in se je naglo okrenil. Pri tem je zadel Brezovška z nožem in ga zabel globoko v trebuh. Iz velike rane je brizgnila kri, Brezovšek se je zgrudil in v nekaj minutah izdihnil. Lešnik je nato sam odšel v mesto in se prijavil na policijski stražnici. Pri zaslišanju je izpovedal, da ni imel namena Brezovška usmrtiti in ga je zgolj po nesreči zadel.

* **Dva uboja pred sodiščem.** Dve razpravi sta se vršili pred ljubljanskim malim senatom zaradi

uboja. Jože Zebovec iz Most pri Kamniku je bil obtožen uboja, ker je ustrelil Kamničana Avgusta Remsa na cesti pri gostilni Ane Florjančičeve v Mostah. Rems je prišel usodno nedeljo z materjo, sestro in nekaterimi znanci na gasilsko veselico. Nastal je prepri in je najbolj besnel 28letni Jože Zebovec. Spoprijela sta se slednjč Zebovec in Rems, o katerem je potrdila neka priča, da je šel nad Zebovca z nožem. Zebovec je dvakrat ustrelil v zrak, nato pa prav od blizu v Remsa. Strel je prebil glavno odvodnico v levi prsni strani in ranil pljuča. Nastopila je smrt zaradi izkrvavitve. Senat je obsodil Zebovca le zaradi prekoračenega silobrana na pet mesecev strogega zapor. — Drugega obtoženca so spravile karte v zapor. V Bolkovi gostilni v Zalogu pri Kamniku so ajncali. Zaradi štirih dinarjev so se naposled sprli in stekli. Brata Šterna sta napadla mlinarja Pavla Nastrana. Prvi ga je s pepelnikom treščil po obrazu, potem sta ga z združenimi močmi zrinila v kot in tisti trenutek je Pavel zamahnil z nožem in sunil Damjana Šterna v stegno. Nesreča je hotela, da je Pavel Damjanu prerezal glavno stegensko odvodnico in je Damjan čez nekaj minut izkrvavel. Sodba se glasi zaradi prekoračenega silobrana na 10 mesecev strogega zapor.

Znižana cena od Din 35— na Din 20—!

Največje veselje napraviš svojemu prijatelju ali svoji prijateljici, če mu (ji) pokloniš kot darilo znameniti roman

«Prokletstvo ljubezni»

ki ga dobiš pri upravi «Slovenskega Naroda» v Ljubljani za 20 Din (oba dela); v platno vezana oba dela skupaj 40 Din (s p-štino 3 Din več).

* **Obsodba gorenske vlomilske družbe.** Kranj in okolico je lansko jesen strahovala drzna vlomilska tolpa, ki so jo sestavljali sami mladi delomrzniki. Kranjskim orožnikom se je naposled posrečilo prijeti sedem tatov. Najdrznejši vlom so izvršili 7. septembra lani v trgovino Ahačič in Šifer v Kranju. Med opoldanskim odmorom se je glavar vlomilcev splazil v prodajalno skozi stransko, delno omreženo okno, vzel iz blagajne 8900 Din in neopaženo izginil. Vloma so se udeležili trije člani tolpe. Glavar si je pridržal glavni plen, tovarišema pa je dal za nagrado enemu 2200, drugemu pa 1200 Din. Vsi trije so se odpeljali na Jesenice in potem na Bled, kjer so veselo živeli. V družbi dveh ženščin so z avtom posetili tudi jesenski velesojem v Ljubljani. Dalje so vlomili v Švarino gostilno v Kranju, kjer pa so dobili samo 130 Din gotovine. Glavni povzročitelj te tatvine je bil po izvršenem vlovu silno ogorčen: «Kaj hudiča, samo par kovačev? Računal sem na 50 jurjev!» V Trčiču so vlomili v Rühovo gostilno, odkoder so odnesli neznamen plen treh kovačev, čeprav so se nadejali, da jim pade v roke najmanj 30.000 Din gotovine. Vdrli so tudi v tiskarno «Savo», kjer pa je bil pičel dobiček. Hoteli so se polastiti tudi gotovine posestnika Anžka v Trbojah. En član vlomilske tolpe je nekje izvedel, da hrani Anžek doma najmanj 300.000 Din, češ, da je mnogo denarja vzel iz hranilnice. V Trboje so napravili kar dva vlomilska pohoda, in sicer ob belem dnevu. Računali so, da bodo domači zaposleni na polju in da jim bo z lahkoto priti v Anžkov stan. Prvič so jih domači prepadli, drugič pa so se sredi Trboj pojavili orožniki, katerih so se tako ustrašili, da so jo urnih krač popihali na vse štiri strani sveta. Vlome so delno priznali, delno pa so izjavili, da so kot pomočniki sodelovali pri njih. Od obtoženih 7 mladih vlomilskih pajdašev so trije starejši maloletniki. Pred malim senatom v Ljubljani se je vršila te dni proti vsem kazenska razprava, ki je bila zaradi maloletnikov tajna. Mali senat je izrekel strogo sodbo. Maloletniki so prejeli primerne kazni, ostali polnoletniki pa so bili zaradi

vlovov in udeležbe pri vlovih obsojeni: Viktor Markelj z Jesenic na devet mesecev strogega zapor, samski delavec Albin Šmid brez stalnega bivališča na eno leto in en mesec strogega zapor, Josip Ahačič, hišnik tiskarne «Savo» v Kranju, na pet mesecev strogega zapor in samski delavec France Meglič, ki je bil nekak kolovodja tolpe, na dve leti in štiri mesece robije. Hkratu so bili vsi obsojeni v izgubo častnih državljskih pravic za dve, odnosno tri leta.

* **Tisočak ukraden s kuhinjsko knjigo.** Izpred Debeljakove gostilne v Dravijah je nekdo ukradel s tovornega avtomobila natakarič Marici Uletovi iz Vižmarjev zavoj, v katerem je bila tudi knjiga «Slovenska kuharica» in v njej kuverta s tisočakom.

* **Predrzen vlomilec in tat.** Te dni se je zagovarjal pred tričlanskim senatom v Mariboru 30letni Josip Gril iz Maribora zaradi mnogoštevilnih vlovov in tatvin. Tatinski vlomilec je po rodu iz Nemčije in sploh ne zna niti besedice našega jezika, vendar pa je prišel krast v našo državo. Posluževal se je zelo rad vetriha in drugega vlomilskega orodja. Obdolženec tatvine priznava. Glede na njegovo ženo in dva nepreskrbljena otroka je sodišče izreklo najnižjo kazeno: dve leti robije in izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

* **Truplo brez roke in noge.** V Breznem so opazili ljudje z mostu v strugi ležeče človeško truplo. Več ljudi se je spustilo v strugo ter truplo spravilo na suho. Bilo je že tako nagnito, da so se udje kar trgali od telesa. Roka in noga sta mu sploh že manjkali. Po obleki in nekaterih drugih znakih so prepoznali, da gre za Marijo Ambrožovo iz Dravograda. Ubožica je bila dolgo časa duševno bolna. Dne 21. novembra lanskega leta je izginila od doma ter se ni več povrnila.

* **Tatvine kokoši.** V zadnjih tednih je bilo ukrađenih in Hodoših več kokoši posestnic: Matildi Petrovičevi, posestniku Alojziju Brodnjaku, posestniku Antonu Zupaniču in Francu Marinčku. Tatvin je osumljen že večkrat kaznovani Z. Š. iz Hodoš, ki je zdaj v zaporih ptujskega sodišča zaradi drugih grehov.

* **Vlomi na deželi.** V kaško posestnice Ane Balantove v Zgornjih Gorah pri Braslovčah so vlomili te dni tatovi in odnesli 400 Din gotovine, zlat prstan, tri metre suknenege blaga, srebrno žensko uro, dolgo verižico, dve steklenici žganja in usnjato torbico, v kateri je bilo 500 Din gotovine. Neznani vlomilci so posetili te dni tudi vilo dr. Slavka Flegla v Zagradu pri Celju. Odnesli so mnogo obleke, perila, posteljne odeje in čevljev.

* **Ubijalci in vlomilci pred sodniki.** Mali kazenski senat v Ljubljani je obravnaval te dni tri zločine. Najprej se je obravnaval uboj na Borštnikovem trgu, katerega žrtev je bil strojni stavec Karel Kocmur, ki je zapustil vdovo in tri nedorasle otroke. Pred sodnike so stopili Anton Gorišek iz Dob pri Kostanjevici, Nande Ahac iz Trbovelj in premogar Lojze Gošte iz Kisovca pri Zgorju. Karel Kocmur se je tisto noč vračal iz Učiteljske tiskarne domov. Pred ljubljansko kreditno banko se je priključil družbi znancev in z njo zavil v Emonsko klet. Iz kleti so pozno ponoči odšli proti Gradišču in dalje na Borštnikov trg. Tam so izkušali dobiti še pri Novaku nekaj vina. Naenkrat je Lojze Gošte začel izzivati družbo. Ko ga je nekdo iz družbe malce pahnil, sta Goštelova tovariša Gorišek in Ahac napadla družbo. Gorišek je udaril Karla Kocmurja z ročico po levi strani glave, da mu je prebil lobanjo. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico, kjer je podlegel. Sodba: Anton Gorišek štiri leta robije in izgubo častnih državljskih pravic za štiri leta, Nande Ahac 18 mesecev strogega zapor, Gošte pa je bil oproščen. — Nadalje je mali senat razpravljal o vlovu v občinsko blagajno v Litiji, do katere sta se lani splazila tržaška svedrovca France Leban in Jože Boštjančič. Že sta navrtala blagajno, ko se je v hišo vrnila orožniška patrula. V zgornjem nadstropju občinske hiše je namreč nastanjena orožniška postaja. Boštjančič je pred orožnikom pobegnil, Leban pa se je zakajil v orožnika Lorberja, da bi ga podri na tla. Orožnik je tedaj

ustrelil Lebana v levo ramo. To je bil obenem znak ostalim orožnikom, da so prihiteli na pomoč in vlovili oba zločinca. Na razpravi sta zakrknjenca samo obžalovala, da se nista pravočasno polastila plena, s katerim bi se bila vrnila v Italijo. Pripadata vlomilski organizaciji, ki od časa do časa prihaja plenit v naše kraje. Sodba: France Leban štiri leta in šest mesecev robije, Jože Boštjančič dve leti ječe.

* **Strahovi pod Veliko Kapo.** Dovže so majhna vas v bližini Mislinja pod Veliko Kapo. Ne le vas samo, ampak tudi okolice vznemirjajo zadnje čase neki čudoviti pojavi, ki se dogajajo v neki hiši ne le ponoči, temveč tudi pri belem dnevu. V hiši je namreč začelo «strašiti». Ljudje, ki hodijo domačim družčino delat, pravijo o čudnih delih nevidne sile, ki zgrabi zdaj metlo v kotu, zdaj kakšen drug predmet in ga vrže drugam ali pa celo v človeka. Tudi nad ljudje se spravi zlomek in vrže zdaj tega zdaj onega ob tla. Baje je domačo 12letno hčerko «strah» tako premikastil, da se je onesvestila. Na starega leta dan so imeli v hiši kolone, pa so naenkrat noži čzivali in se sami spravili nad slanino, po končanem delu pa so se zapičili v vrata. Ker se te nadležnosti neznanega strahu le nadaljujejo, so preiskali radovedneži vso hišo in skedenj, pa ne morejo najti ničesar posebnega. Toda ne le, da strah rogovili in uganja svoje prismojenščine, temveč se celo z besedo vitka v pogovore. Ko so tako nekega večera molili, se je oglasil sredi med njimi glas in se hudoval: «Ni prav!» Pa se je nekdo opogumil in vprašal, kaj naj storijo, in je odgovoril glas: «50 litanij zmolite!» Med molitvijo pa se je duh premislil in dejal, da tudi to ni prav. Naposled se bo seveda izkazalo kakor navadno v takih primerih, da je strah okrog in okrog votel, v sredi pa ga nič ni.

* **Umor 82letnega starčka v Šmarju pri Jelšah.** V Šmarju pri Jelšah je bil te dni izvršen zločin, ki je zelo razburil vse prebivalstvo in katerega žrtev je postal 82letni starček Matevž Drogenik. Predzadnji ponedeljek zjutraj je prišla na orožniško postajo v Šmarju posestnica Antonija Dacarjeva in povedala, da je našla starega preužitkarja Drogenika zjutraj mrtvega za vrati njegove sobe. Na dom Dacarjevo so takoj odšli orožniki. Nesrečni starček je res ležal za vrati, ki so jih s težavo odrinili. Dacarjeva je menila, da je starega moža najbrž zadela kap. Orožniki so uvedli preiskavo, ker so na vratu trupla oprazili znake davljenja. Pred nekaj leti je stari Drogenik zakoncema Antoniji in Francu Dacarju prodal svojo hišico za 11.000 Din in si izgovoril pri hiši kot z dosmrtno oskrbo. Zakonca sta se nekaj časa z Drogenikom dobro razumela, kmalu jima je pa začel starček presedati. Orožniki so oba zakonca aretirali. Dacarjeva zločin tajita. Preiskava bo doglala, kaj je res.

* **Dve sodbi za dve smrti.** Pred kazenskim senatom apelacijskega sodišča v Ljubljani se je vršila prizivna razprava proti zaprišenemu lovskemu čuvaju Janezu Zaplotniku iz Gozda pri Križah, ki je bil lani septembra pred sodnikom poedincem oproščen od obtožbe, da je 10. maja lani ustrelil na Kriški gori čevljarja Andreja Kuharja, meneč, da bo zadel ruševca. Državni tožilec se je proti oprostilni sodbi pritožil. Na današnji razpravi je bil poleg priče Fajdige, ki je drugoval Kuharju, zaslišan kot izvedenec gimnazijski ravnatelj dr. Lokar, ki je poudarjal, da bi moral obtoženec kot lovski čuvaj vedeti, da se rušilec ne skriva v grmičevju, če zleti z drevesa. Zaplotnik, ki je oče 10 otrok, je zatrjeval, da je bil trdno prepričan, da se v grmičevju skriva ruševca. Apelacijsko sodišče je razveljavilo prvo sodbo in obsodilo lovskega čuvaja na tri mesece strogega zapora. — Te dni je bila pred celjskim malim senatom razprava proti 26letnemu posestniku Francu Verdevu in 22letnemu delavcu Srečku Tajniku iz Paške vasi zaradi uboja, katerega žrtev je postal posestnikov sin Martin Meh. Usodnega dne sta bila oba obdolženca z Martinom Mehom in še štirimi fanti v Verdevovi gostilni v Paški vasi. Ko so nekaj časa pili je Meh, ki je dal za dva litra vina, vstal, stopil k vratom in rekel enemu tovarišu, da pojde domov.

Kmalu nato je zažvenketalo okno v gostilniški sobi. Srečko Tajnik je skočil ven in našel Meha pred gostilno. Oba sta se takoj spoprijela. Ko je Verdev to izvedel, je tudi pohitel ven. Ker je Meh med ruvanjem zabodel Tajnika v hrbet, je Verdev pograbil kol in udaril Meha večkrat po glavi. Meh se je takoj zgrudil, nato ga je pa še Tajnik udaril preko trebuha. Meh je kmalu izdihnil. Verdev je trdil, da se ni dotaknil Meha, medtem ko je Tajnik izpovedal, da je Verdev udaril Meha večkrat s kolom po glavi. Franc Verdev je bil obojen na dve leti robije in petletno izgubo častnih pravic, Srečko Tajnik pa na en mesec strogega zapora.

* **Vedno spet nož.** Obžalovanja vreden dogodek se je pripetil eno zadnjih nedelj po maši v Makolah. Fantje Jože Krček, Ivan in Franc Gajst, vsi pijani, so šli z odprtimi noži po cesti, ko so se ljudje vračali od maše; obregnili so se ob vsakogar, ki se jim ni že od daleč umaknil. Iz cerkve sta šla tedaj tudi 61letni Jernej Vagner iz Makol in njegov sin Tit, ki je poročen v sosednih Medvecah. Misleč, da njima fantje ne bodo ničesar storili, sta šla mirno mimo in pozdravila «Dober dan». Komaj pa sta bila nekaj korakov spredaj, so kočili vsj trije za njima in je Kodrič sunil 61letnega Vagnerja z nožem med rebra in v glavo, medtem ko se je sin pravočasno izmuznil in zbežal. Hudo ranjen se je stari Vagner zavlekel v hlev neke hiše, kjer pa še ni imel miru pred pijanci. Obkolili so hlev, kamor se je siromak zaprl, in čakali, kdaj se prikaže. Kdo ve, kaj bi se še z njim zgodilo, da niso kmalu potem po sinu obveščeni poljčanski crožniki ukrotili poživinjencev. Razen Vagnerja so pretepači napadli še dva brezposelna, ki so ju srečali na cesti. Pri zasliševanju so se seveda vsi izgovarjali s popolno pijanostjo.

* **Alkohol in njegove žrtve.** Preteklo nedeljo so odigrali v radomeljskem Sokolskem domu igro «Mlado Bredo». K igri so prišli tudi fantje iz bližnjih Rov. Razigrane volje so odšli po predstavi v gostilno, kjer so se mirno zadržali. Za njimi so pa prišli fantje iz Radomlja, okrog 30 jih je bilo. Prišli so očitno z namenom, da družbo napadejo. In res je okrog 22. ure nastal prepir. Najhuje se je godilo Koširjevemu Hieronimu iz Rov. Podrli so ga na tla in suvali vanj. Prizadejali so mu hude rane, da je onesveščen obležal in so ga ob petih zjutraj morali dati v sv. olje. Kakor se čuje, je za ranami tudi umrl. — Prejšnjo nedeljo okrog polnoči pa je zahteval alkohol drugo žrtev v Selah pri Kamniku. 36letni posestnik iz Markovega pri Selih Resnik Janez je mirno posvaril dva razgrajajoča fanta, 26letnega D. F. in 18letnega P. J. iz Sel. Zato sta navalila nanj in ga tako potolkla, da je moral iskati zdravniške pomoči v Kamniku. Zdravnik je ugotovil, da je dobil močan udarec na levo temeničo zadaj, ki je povzročil zlom osnovne lobanje. Drugi udarec ga je zadel na desno ramo, da mu je otekla roka, tretjega pa je dobl v levo piščal. Poškodba je bila torej smrtono-berna in bo najbrž kaka dva meseca bolehal na tem. — V ponedeljek zvečer pa je iskal na kamniški orožniški postaji pomoči okoličan, ki so ga v bližini neke gostilne na Vrhpolju brez vsakega vzroka napadli pijanci. Huda stiska je, a za alkohol je še vedno dovolj denarja.

* **Kako izvablajo denar.** V neki gorski vasi v kamniški okolici se je pred kratkim oglasil mlajši človek uglajenega vedenja in se predstavil za zastopnika neke kamniške tvornice. Trdil je, da potrebuje tvornica večje število delavcev in da on sprejema prijave. Seveda se je takoj oglasilo večje število mladih fantov. Zastopnik jim je ponudil v podpis pogodbe, s katerimi se obvežejo, da bodo res prišli na delo. Da bo pa tvornica lahko zanesljivo računala na njihov nastop v službi, morajo položiti skromno jamščino 100 Din. Delavcem se je zdelo čudno, da tvornica zahteva jamščino, vendar pa so jo nekateri plačali, saj jim je zastopnik zagotavljal, da jo bodo ob nastopu službe dobili nazaj. Delavci so težko pričakovali, kdaj jih bo tvornica pozvala na delo. Nekdo, ki je «zastopnika» spremlil v Kamnik, je hotel izvedeti, kdaj bo dobil službo. Ta pa ga je povedel k ne-

kemu zncancu, katerega je nazval za gospoda «poslovodjo» in mu zagotovil, da bo najbrž že prihodnji teden pozvan na delo. V tvornici so bili zelo začudeni, ko je prišel delavec in pokazal na koščku papirja spisano potrdilo, s katerim se je zavezal priti na delo v tovarno. Kot zastopnik tvornice je bil podpisan inženjer Savelj, ki je seveda neznan. Ko je delavec še povedal, da je položil 100 Din jamščine, so takoj spoznali sleparstvo in naznanili zadevo orožnikom. Ti so lažnega «zastopnika» aretirali. Na orožniški postaji so se že zglasili štirje delavci, ki so bili osleparjeni za jamščino. Nekdo je celo namestu jamščine založil petdolarski čekin. Aretiranec je brezposeln mehanik in je doma nekje na Štajerskem. V Kamniku se je mudil samo dva dni.

* **Nova afera z vložnimi knjižicami.** V Zagrebu so zaprli prekupčevalca vložnih knjižic Vladimira Šarića, ki je oškodoval več vlagateljev. Svojim strankam je obljubljal, da jim bo vnočvil vložne knjižice Prve hrvatske štedionice. Kot prvi mu je nasedel mizarški mojster Špiljarić, ki mu je izročil vložno knjižico na 220.000 Din. Šarić je mojstru sveto obljubil, da mu bo v najkrajšem času dobil na knjižico denar. Pozneje pa ga je tolažil, da je denar vložil v neko plodonosno podjetje in da bo imel mojster od svojih prihrankov velike dčbičke. Siromašni mojster se je dal dolgo časa varati na take načine, naposled pa je zadevo prijavil in izkazalo se je, da je Šarić res nekako vnočvil knjižico, denar pa porablil.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

IVANJKOVSKO PISMO.

Ivanjkovci, januarja.

Odposlanstvo tukajšnje gasilske čete je pod vodstvom poveljnika Matije Lenarčiča 31. decembra izročilo dolgoletnemu načelniku Vinku Polaku diplomu častnega članstva. Podstarosta tukajšnje sokolske čete oskrbnik Anton Turin se je 17. t. m. poročil z gospodično Manico Simoničevo. Čestitamo!

Občinski odbor je imel 13. januarja tretjo sejo, ki je bila polnoštevilno obiskana. Razdelilo se je 2500 dinarjev med siromake, ki so za delo nesposobni. Uprava je predložila v obravnavo proračun za prvo četrtletje, ki je bil z dohodki 27.310 dinarjev in z enakimi izdatki odobren. V kritje je bilo sklenjeno pobirati 60odstotno doklado na vse državne neposredne davke, po 50 par trošarine na vino in pristojbina po 10 dinarjev za živinski mesni ogled. S podporo iz bednostnega sklada se bo dogradila cesta Ivanjkovci—Lahonci ter se bodo izvršila zemlja dela pri preložitvi občinske ceste po Puhovščaku. Vsi sklepi so bili soglasno odobreni.

Načelništvo Zveze selekcijskih društev za pincgavsko goved, katerega področje je zdaj ves ptujski srez, je imelo sejo pod predsedstvom g. Lovra Petovarja 21. t. m. Zveza šteje danes šest društev: Središče, Ormož, Sv. Lenart, Podlehnik, Sv. Marjeto in Cirkovce. Doslej je imela zveza pri Sv. Juriju ob južni železnici skupnega mlečnega nadkontrolorja v osebi g. Andreja Merslaviča, ki je te posle z velikim razumevanjem izvrstno vodil, a je žal 19. decembra preminil. Čeprav je trajalo njegovo delovanje pri zvezi le eno leto, ga bomo ohranili v hvaležnem spominu! Na seji se je sklenilo postaviti lastnega nadkontrolorja in je bilo to mesto poverjeno g. Antonu Turinu v Ivanjkovcih. Zveza dobi zdaj deset originalnih pincgavskih plemenjakov, ki se bodo razdelili med vsa društva. Za ta nakup so prispevali sreski kmetijski odbor 10.000 Din, banska uprava 30.000 Din in g. Josip Benko, industrijec in narodni poslanec iz Murske Sobote 20.000 Din. Vsak posameznik bo moral plačati dva in pol do tri dinarje za kilogram. Izrekla se je vsem, ki so omogočili to nabavo, najlepša zahvala, osobito pa poslancu g. Benku, na katerega pobudo in s katerega velikodušno podporo je spleh prišlo do uredničenja te akcije.

Dne 21. januarja je predaval v tukajšnji dvorani primarij g. dr. Anton Hrovat iz Ormoža o prvi pomoči pri nezgodah. Poleg članstva gasilskih čet iz Ivanjkovcev, od Sv. Miklavža, iz Ključarovcev in iz Žerovincev, katerim je bilo to predavanje v glavnem namenjeno, se je udeležilo predavanja tudi mnogo drugega občinstva. Dne 28. januarja pa je prav tam predaval še ob lepši udeležbi primarij g. dr. Anton Hrovat o plinskih napadih. Potem je predaval živinozdravnik gospod Joško Nardin iz Ormoža o kužnih boleznih pri svinjah, njih zatiranje in zdravljenju. Sreski kmetijski referent g. Zorčič iz Ptuja pa je predaval o vinogradništvu.

V soboto se je vrnil iz Beograda po svoji srečni rešitvi ob priliki razpočenja peklenskega stroja v brzem vlaku med Brežicami in Krškimi naš narodni poslanec g. Lovro Petovar. Naš občinski odbor s domačimi društvi mu je pripravil pristrčen sprejem. Do tega pa ni prišlo, ker se je gospod poslanec vrnil nenapovedano. Na dan prihoda ga je posetil predsednik občine z odposlanstvom odbora in vseh tukajšnjih društev ter mu iskreno čestital k srečni rešitvi.

Letošnja zima, ki traja že od začetka novembra, je neprijetna za naše kraje, ker ljudje, ki so navezani le na zaslužek v vinogradih, že tri mesece nimajo dela. Komaj čakajo, da bi vremenske razmere dopustile, da bi se že pričela omejenjena cestna dela in delo po vinogradih.

Vina letnika 1932. se dobe še tu in tam. Vina letnika 1933. so boljše kakovosti, kakor smo se nadejali. Cene za letnik 1933. se gibljejo med petimi in šestimi dinarji, a za letnik 1932. so kakovosti ustrežajoče primerno višje.

SMRT MARLJIVEGA SOKOLIČA.

Rimske Toplice, januarja.

Na nedeljo 14. januarja proti večeru je po hudem trpljenju izdihnil mlado dušo Sokolič Franc Teršek. Med prebivalstvom je smrt pridnega Frančka izzvala mnogo sočuvstvanja. Posebno žaluje za njim sokolski naraščaj. Ubožec je dolgo trpel in ko je delno ozdravel, je že spet bil med nami, med bratci naraščajniki. Skrite klice bolezni pa so znova oživele in ga vrgle na postelj, s katere ni več vstal. Kako smo ga vsi ljubili, je pokazal njegov pogreb. Ko mu je društveni prosvetar br. Leo Tičar ob odprtem grobu izpregovoril poslednje slovo, ni bilo očesa, ki bi se ne orosilo. Naj mu bo lahka domača zemlja!

PREKMURSKI GLASNIK

KAJ BO S PREKMURSKIM SEZONSKIM DELAVSTVOM.

Murska Sobota, januarja.

Prevelika obljudenost Prekmurja sili ljudstvo, da hodi leto za letom v tujino za zaslužkom. Na tisoče se jih odpravlja v pomladnih mesecih v svet, da si prislužijo v sezonskem delu vsaj za dolge zimske mesece.

Gospodarska stiska, ki je posebno zajela industrijske države, je občutno zadela tudi naše sezonsko delavstvo. Število delavcev, ki odhajajo v tujino, se od leta do leta krči in le največjim naporom oblastev se je zahvaliti, da ni padlo še niže.

Prva, ki je zaprla meje našemu delovnemu ljudstvu, je bila Nemčija. V prvih letih splošnega gospodarskega zastoja je naš človek še vedno našel zaposlitev na nemških veleposestvih kljub temu, da je število brezposelnega nemškega delavstva že segalo v milijone. Vzrok: industrijski delavec, ki je ostal brez posla, ni bil uporaben za huda kmetijska dela. Zato so nemški gospodarji še vedno klicali k delu našega človeka, o katerem so se bili prepričali, da je marljiv, skromen in vesten. V svojih skromnih zahtevah in sposobnostih je naš človek v delu nadomeščal tri industrijske delavce. Vse to je bilo še za časa Brüninga in Papena. Z nastopom Hitlerja pa se je položaj izpremenil. Zaprl je meje našemu delavcu in nad-

tisoč ljudi, ki so vedno odhajali v Nemčijo na delo, se je znašlo pred usodnim vprašanjem: «Kam sedaj?» Odprti sta ostali le Francija in Vojvodina in le posameznikom se je posrečilo, da so dobili zaposlitev tudi še v drugih državah.

Mnogo prejšnjih sezonskih delavcev je slednjič pod silo razmer prišlo tudi za težaška dela ter dobilo vsaj skromen zaslužek v naših mestih pri gradnjah. Kljub temu pa je še mnogo delavcev ostalo brez zaslužka. Zaprta Nemčija ni dobila ne pri nas ne drugod potrebnega nadomestila. Kako je spričo padašja števila našega sezonskega delavstva pešal splošni zaslužek, ki ni v majhni meri vplival na splošno gospodarsko stanje v Prekmurju, je razvidno iz tega, da je znašal ta zaslužek l. 1930. še okrog 27 milijonov, l. 1931. 20 milijonov, l. 1932. 14 milijonov, a l. 1933. le 12 milijonov dinarjev. Število sezonskega delavstva se je v tem času znižalo od 8779 na 4570. Iz števil je razvidno, da so sezonski delavci v teh letih doprinesli k našemu narodnemu premoženju znatno vsoto.

Preteklo leto je glede zaposlitve kakor glede zaslužka zastalo za lanskim. Tako je lani v Jugoslaviji dobilo zaposlitev 3024 moških in žensk. V Francijo je odpotovalo 620 moških in 926 žensk. Skupno število zaposlenih je znašalo 4570 (2442 moških in 2128 žensk).

Lanski zaslužek je bil posebno v naši državi slab. Medtem je zaslužil sezonski delavec v Franciji povprečno 5000 Din, v Avstriji 2200 Din, je zaslužil pri nas le 1400 Din. Ni čudno, da je iz teh razlogov postala Francija vsem našim delavcem obljubljena dežela, saj zaslužijo tam ob istem delu in času skoro štirikrat večjo vsoto. Skupni zaslužek v Jugoslaviji je znašal lani 4,233.600 Din, v Franciji 7,730.000 Din, v Avstriji 152.000 Din. K tem zneskom je treba prišteti še zaslužek onih delavcev, ki ostanejo tudi po sezonskem delu v Franciji po več let. Njih število znaša 1300, in sicer 600 moških in 700 žensk, ki so zaslužili v lanskem letu 6,500.000 Din. S tem se poviša vsota skupnega zaslužka v lanskem letu na 18,595.000 dinarjev. Vsi delavci, ki so odšli v Francijo, so dobili delo po posredovanju njihovih tamkaj živčih rojakov in sorodnikov ali pa po izseljenškem uradu v Zagrebu. Vseh delavcev, ki so še zdaj v Franciji, je 2846.

Upi za tekoče leto so slabi. V Francijo bodo šli predvsem oni delavci, katerim bodo tamkaj živeči svoji preskrbeli službe. Neposrednih naročil iz Francije za tiste, ki še niso bili tam, bo zelo malo. Drugam menda letos ne bodo odšli na delo. V Vojvodino jih bo šlo tudi manj, kajti ondošni delodajalci bodo predvsem oddali delo domačemu brezposelnemu delavstvu. Le, če bo teh premalo, bo dobil delo naš prekmurski delavec.

Čim bolj so usodne razmere na delovnem trgu, tem bolj sili v ospredje vprašanje našega delavca. Na tisoče jih je, ki vsako leto s strahom čakajo pomladnih dni, ko se sestavljajo transporti, ki odvedejo delavce tja, kjer sta delo in kruh. Kaj bo, če bo tudi Francija nekoč zaprla svoje meje, da zaščiti svojega delavca?

Umorjen novorojenček. Posestnica Novakova v Martjancih je pred dnevi našla v svojem sadovnjaku zavoj s trupelcem novorojenčka. Dete je bilo ženskega spola in prav krepko razvito. Orožniki so na otročičku našli znake nasilstva. Na glavi je imelo dete rane, prizadete z ostrim predmetom. Najbrže je brezsrčna mati takoj po rojstvu udarila novorojenčka s kolom.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Pečen mesni zvitek. Skuhaj pol kile krompirja. Kuhanega odcedi, olupi in pretlači skozi sito. V sredino krompirja deni žlico sirovega masla, eno jajce in toliko moke, kolikor je pač testo potrebuje, ter malo osoli. Vse skupaj umesi v testo. Testo tanko razvaljaj in pomaži z nadevom. Nadev: (kadar kuhaš juho, skuhaš 15 dek mesa več) 15 dek kuhanega mesa še toplega sesekljaj ali zmelji v strojčku, pet dek prekajene slanine zreži na majhne kocke in jo prepraži skupaj z dvema žlicama prav drobno sesekljane čebule, prideni meso, malo sesekljane peteršilja, kumne, po okusu še osoli, malo popopraj in dodaj še žlico drobtin. Vse skupaj premešaj in postavi kam, da se shladi. Ko je hladno, pa pomaži testo z nadevom. Zato pripravi ta nadev, preden umesiš testo. Potem zvij testo skupaj, kakor za zvitek in ga položi v pomazano pekačo. Pomaži zvitek tudi po vrhu z raztopljeno mastjo, nato pa ga speci. Pečenega in še toplega razreži in daj hitro na mizo. Zraven daš gobovo omako, lahko pa tudi solato. Ta zvitek lahko pripraviš že dopoldne in ga potem za večerjo spečeš.

Zdrobov puding. Četrta litra belega vina, četrta litra vode in četrta kile sladkorja zavri. V to skuhaš 28 dek zdroba. Ko zdrob zakuhavaš, pridno mešaj in ga kuhaj približno četrta ure, da postane gost. Malo ga seveda osoli. K še vročemu zdrobu primešaj tri rumenjake, sneg treh beljakov, zavitek vanilijevega sladkorja in šest dek zmeljih, olupljenih mandeljnov (ali orehov ali lešnikov). Pudingov model dobro namaži, ga napolni s pripravljeno zmesjo in kuhaj v sopari tri četrta ure. Kuhanega zvrni na krožnik in ga pusti, da se shladi. Osminko litra sladke smetane stolci, jo izalaj posladkaj, primešaj še tri žlice malinove mezge ali kako drugo mezgo (jagode, češplje), da postane smetana rdečkasta. S to smetano nadevaj trzli puding in ga daj na mizo.

Praktični nasveti

Ker klobase pri pečenju rade popokajo, jih je treba, preden jih denemo peči, z vilicami ali zobobrcem nekajkrat prebosti, da imajo zrak. Ko pa jih denemo peči, jih moramo vedno položiti na razbeljeno mast in jih takoj tudi v vročo mastjo politi, ker so potem bolj sočne in okusne in tudi ne popokajo.

Ako stolčena sladka smetana dalje časa stoji, se spet zredči in postane tekoča. Če pa jo pri ponovni porabi znova stolčemo, se bo prav tako strdila, čeprav je že sladkor primešan.

Da si sami pripravimo sladko smetano, zlijmo sveže mleko v široko kozo (ne lonec) in postavimo mleko v shrambo do drugega dne. Drugi dan posnamemo smetano, ki se je naredila preko noči na mleku, v posodo. Mleko pa kakor običajno potem skuhamo in porabimo. V teku treh dni naberemo iz šestih litrov mleka približno osminko litra sladke smetane. To smetano pa moramo vsak dan premešati in po treh dneh porabiti. Pozimi se smetana dalje drži. Poleti pa je bolj težavno, če nimamo hladne kleti, ker se mleko hitro sesede.

Pri lupljenju krompirja nam postanejo roke črne in umazane. Da to preprečimo, umijmo krompir najprej dobro v vodi, nato pa ga denimo spet v vodo in ga lupimo tako, da so krompir, nož in roke v vodi.

Kadar se pri kuhi oparimo ali opečemo, se takoj pomažimo z glicerinom. Dobro je tudi olje. Če se pa polijemo z začimbo ali vročo mastjo, tedaj hitro položimo na opekline kos čistega papirja, da nima zrak dostopa k opeklini, potem pa pojdemo k zdravniku.

Ali si že član Vodnikove družbe?

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 4. do 11. februarja.

Nedelja, 4. februarja: ob 7.30: O gnojilih in gnojenju (inž. Jakob Turk); 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Ivko Pustišek); 9.00: versko predavanje (Učak Valerian); 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10.00 predavanje za delavce: Statistika (profesor Štrukelj); 10.30: slovenska glasila (radijski orkester); 11.15: koncert pevskega zbora korčških Slovencev iz Kotmari vasi; 12.00: čas, operetna vokalna in instrumentalna reproducirana glasba; 16.00: O konjereji v dravski banovini (dr. Franc Veble); 16.30: pevski zbor, vmes citraški koncert «Vesne»; 20.00: radijski orkester: Zima v naravi; 20.30: slovenske pesmi v reproducirani glasbi; 21.00: vokalni koncert Zlate Gjurgjenčeve; 21.30: radijski orkester in radijski jazz, vmes čas in poročila.

Ponedeljek, 5. februarja: ob 12.15: izlet v tuje kraje (reproduciran instrumentalni koncert); 12.45: poročila; 13.00: čas, operni zbori v reproducirani glasbi; 18.00: gospodinska ura: Prehrana in naše telo (Kumljeva); 18.30: Zadnja Indija (inž. Ferdo Lupša); 19.00: Polka je ukazana (plošče); 19.30: Potovanje po Južni Srbiji (profesor Jeras); 20.00: O štednji (dr. Murko); 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Torek, 6. februarja: ob 11.00: šolski radio: Ob obletnici Vodnikovega rojstva (dr. Kolarič); 12.15: slovenska instrumentalna reproducirana glasba; 12.45: poročila; 13.00: čas, češka narodna glasba na ploščah; 18.00: otroški kotiček (Gabrijelčičeva); 18.30: havajske kitare in ksilofon v reproducirani glasbi; 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: Na razvalinah budističnega mesta v Siamu (inž. Ferdo Lupša); 20.00: radijski orkester: plesna glasba; 20.45: samospevi Joštove; 21.15: harmonika solo (Kokalj); 22.00: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 7. februarja: ob 12.15: reproducirane operne fantazije; 12.45: poročila; 13.00: čas, filmski zvezdniki v reproducirani glasbi; 18.00: komorna glasba (radijski kvintet); 18.30: radijski orkester; 19.00: O narodni vzgoji (dr. Stanko Gogala); 19.30: literarna ura: Odlomki iz drame «Abraham Lincoln» (Mrak); 20.00: mednarodni prenos iz Belgije; 22.00: čas, poročila, nekaj okroglih za dobro voljo (plošče).

Četrtek, 8. februarja: ob 12.15: ruske reproducirane pesmi; 12.45: poročila; 13.00: čas, citraški reproduciran koncert; 18.00: Gospodinja in zdrava prehrana (Humekova); 18.30: srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.00: pogovor s poslušatelji (profesor Prezelj); 19.30: plošče po željah; 20.00: koncert pevskega zbora «Ljubljanskega Zvona»; 20.45: Dolinškov šramel-kvartet; 21.15: radijski orkester; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

Petek, 9. februarja: ob 11.00: šolska ura: Narodna pesem in pripovedka (dr. Rupel); 12.15: dueti narodnih pesmi na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, baletna reproducirana glasba; 18.00: naše vojaške goibe v reproducirani glasbi; 18.30: predavanje Narodne odbrane: Svoji k svojim (inženjer Mirko Lindner); 19.00: sokolstvo; 19.30: izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, venčki šlagerjev na ploščah.

Sobota, 10. februarja: ob 12.15: reproducirane koračnice; 12.45: poročila; 13.00: čas, ciganski orkestri na ploščah; 18.00: stanje cest; 19.10: zabavno predavanje (Viktor Pirnat); 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: radijski orkester; 20.45: slovenske narodne pesmi v vprašanih in odgovorih; 21.30: reproducirani valčki; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

ZANIMIVOSTI

× **Berač, ki je zaslužil dnevno 2500 Din.** V Brnu so aretirali 36letnega Karla Krösingerja z Dunaja, ker je na brzem vlaku beračil v prvem in drugem razredu. Delal se je mutastega in kazal potnikom slike svoje enajstčlanske družine. Policiji je moral priznati, da sploh ni poročen in da torej tudi nima otrok. Krösinger je mednarodni berač. Romal je po vsej Evropi in beračil. V Karlovih Varih so ga petdesetkrat prijeli in obsodili zaradi beračenja, a vse ni nič pomagalo. Naposled je berlinska policija dala točne podatke o tem prebrisanem beraču in prosila češkoslovaško oblastva, naj ga zapro. Pred sodiščem je Krösinger priznal, da je z beračenjem zaslužil dnevno okoli 2500 Din in tako postal bogatin.

× **Kako se boljšeвики pozdravljajo.** Boljševiki so si izmislili nov pozdrav, s katerim naj bi širili brezboštvo. Pozdravljajo se namreč zdaj takole: «Boga ni!» Pozdravljeni odgovori nato: «Boga ni bilo in ga tudi ne bo!»

× **Ruski mornar se mora briti vsak dan.** Ruska armada noče niti po zunanosti zaostajati za zapadnimi vojskami. Tako se morajo zdaj po novih odredbah kadeti mornarskih šol učiti tudi plesanja, da se lahko postavijo nasproti svojim tujinskim tovarišem. Prav tako je vodstvo mornarice izdalo ukaz, da se poslej morajo vsi mornarji briti vsak dan.

× **Roparja sta ubila šest ljudi in izvršila samomor.** Nedavno zvečer se je posrečilo policiji v Baslu (Švica) izvohati stanovanje dveh nemških roparjev, Sandwega in Velteja. Policija je hišo obkolila, toda roparja sta pričela streljati. Prvi je padel neki stražnik smrtno zadet, drugi pa je bil hudo ranjen. Tolovajema se je med splošno zmešnjavo, ki je tedaj nastala, posrečilo uiti. Toda na cesti sta prišla spet v boj s policijo. Takoj sta začela streljati in spet je padel smrtno zadet policijski stotnik, drugi policaj pa je bil ranjen. Tretji strel, ki je bil namenjen tolovajema, pa je ubil nekega civilista, ki je po nesreči prišel mimo. Tolovaja sta spet ušla. V nedeljo zvečer se je policiji posrečilo ugotoviti, da sta se tolovaja zatekla v Margarethenpark. Dve sto policijskih stražnikov je takoj obkolilo park. Ponoči je policija našla neko prijateljico tolovajev in jo pregovorila, naj nese tolovajema hrano. Na ta način je hotela policija ugotoviti, na katerem mestu sta tolovaja. Ko se je ženska vrnila, je sporočila, da se zločinca skrivata na sredi parka. Vse je kazalo, da se bosta tolovaja branila do zadnjega. V jutrnjih urah so čuli iz parka nenaadno dva strela. Ko so zjutraj pričeli preiskovati park, so našli oba tolovaja mrtva. Sama sta si vzela življenje. Tolovaja sta nemška državljana, zato se švicarski tisk še bolj razburja in zahteva strožje nadziranje meje.

× **Po desetih letih iščejo morilca.** V juliju leta 1923. so našli na obali v Treportu ustreljeno neznanu ženo. Takrat so pisali o tem vsi večji listi, kajti šlo je za zagoneten umor tujke. Celih deset let se je zanimala policija za neznanega moža, ki se je podpisoval Nemo (Nihče). Umorjena je bila poljska državljanka Helena Zifferjeva, ki se je bila leta 1913. poročila z avstrijskim stotnikom Valdemarom Zifferjem. Njen mož je postal po vojni lesni trgovec v Krakovu, kjer je pa zašpekuliral tudi ženino premoženje. V stiski se je seznanil z bogato mlado vdovo, polakomnil se je njenega denarja in začel razmišljati, kako bi se odkrižal svoje žene. Njegov brat Jožef je prevzel nalogo, zapeljati svakinjo, odpotovati z njo v tujino in spraviti jo tam s sveta. Uboga žena se je dala preslepiti in leta 1923. je odpotovala s svakom v Francijo. Po kratkem bivanju v Parizu sta se naselila v Treportu in tam je Jožef Ziffer 19. julija svojo svakinjo umoril. O vsem tem je obvestil policijo neznanec Nemo, ki je pisal policiji že več pisem, nanašajočih se na ta zločin. V začetku se policija za nepodpisanega pisca ni zmenila, naposled se je pa le začela zanimati, kaj tiči za njim. Sodišče v Dieppeju je izdalo tiralico

za Jožefom Zifferjem. poljska oblastva pa iščejo njegovega brata in njegovo drugo ženo. Sodnik v Dieppeju je izjavil, da ga policija v Treportu ni obvestila o nepodpisanih pismih, pač pa ga je začel bombardirati z njimi zagonetni Nemo in tako je sodnik lani 23. junija uvedel kazensko postopnje, in sicer tri dni pred potekom zakonitega desetletnega roka od storjenega zločina. Oblastva morajo biti zelo previdna, ker sloni ovadba samo na teh pismih.

× **13letna morilka.** Več dni je bila naselbina Hastings ob reki Hudsonu v strahu, ker se je bila razširila vest, da hodi po okolici norec, ki je umoril osemletno učenko Josefino Waropayjevo. Matere v silnem strahu niso puščale otrok na cesto in policija je zadržala vsakega tujca v mnenju, da ima opraviti z blaznim zločincem. Strahotni zločin je spravljal na noge vso sicer mirno naselbino. Šele čez nekaj dni se je zadeva pojasnila in zdaj se otroci spet mirno igrajo na svojih igriščih. 13letna Mary Kavalova je namreč priznala, da je ona umorila svojo tovarišico, in sicer nekega popoldne na poti iz šole, ko sta se vračali od šolske svečanosti. Truplo umorjene deklice so našli pod stopnicami na liceju in oblastva so prvotno mislila, da je postala deklica žrtev zločinskega blazneža. Glava je bila vsa razbita z velikim kamnom, vrat pa zadržan z vrvi. Obraz je bil razrezan z razbito steklenico in čez truplo so bile položene sanke, ki so ga delno zakrivalo. Preiskovalnim oblastvom niti na misel ni prišlo, da bi osumilo 13letno učenko tako strašnega umora. Mary Kavalova ni bila osumljena vse dotlej, dokler ni začela živo opisovati neznanega moža v sivi obleki, ki je z njim baje govorila tistega dne na ulici blizu liceja. Prav to opisovanje je napotilo detektiva, da se je začel bolj zanimati za deklico. Tega ji sicer ni pokazal, pač je pa o tem obvestil preiskovalnega sodnika in skupaj sta povabila deklico v sobo, kjer sta ležala na mizi obleka umorjene deklice in vrvi, s katero je imela zadržan vrat. Pogled na te prepričevalne dokaze je mlado zločinko tako pretresel, da se je vedno bolj zapletala, naposled je pa umor odkrito priznala. Izgovarjala se je, da jo je Josefina Waropayjeva žalila, ko ji je zatrjevala, da njena mati popiva in živi razuzdano. To da jo je tako razjezilo, da je pograbila kamen in jo udarila po glavi. Kesanja pa ni kazala nobenega.

× **Dva otoka kot darilo.** Velika Britanija je te dni darovala Avstraliji dva lepa otoka: Ashmore Island in Cartier Island, ki ležita okoli 300 km severozapadno ob zapadni avstralski obali. Za Avstralijo sta otoka gotovo velikega pomena. V bližini teh otokov so namreč velikanske sipine merske pene in školjke. Seveda niso Angleži darovali teh otokov Avstraliji iz gole radodarnosti. Za Angleže ta otoka nimata nikake koristi. Prebivalci niso hoteli plačevati davkov in neki zakupnik, ki mu je država pred 12 leti izročila pobiranje davkov, je postal dolžan zakupnino in davek sam. Če bi hoteli Angleži ustrahovati prebivalce, bi morali poslati k otokoma križarko, toda vojnja bi stala stokrat več, kakor bi Anglija možja pobrati za davke. Poleg tega so na otokih lovili školjke in morsko peno brez dovoljenja in v zadnjem času so se tam pričeli pojavljati razni nepridipravi. Avstralija bo zdaj napravila red v vsakem pogledu.

× **Veter mori drevje.** Pogosto slišimo, da je hud mraz uničil nešteto dreves in drugih rastlin. Vprašanje je, ali je res samo mraz kriv razpadanju tkiva. Profesor Pierre Larue trdi, da pogosto uniči drevesa presuh veter. Če je zemlja zmrzla in prične pihati suh veter, se izhlapevanje pospeši in vsa vlaga tkiva izgine v zrak medtem ko si korenine ne morejo dobiti novih. Čim hitrejši in čim toplejši je veter, tem prej razpade tkivo. Tako je celo res, da zaradi toplote rastline usahnejo in ne zaradi mraza.

× **Amerika ima samo še 20 pravih milijonarjev.** Ameriški urad za dohodnino objavlja podatke za leto 1932. Iz tega seznamka izhaja, da ima Amerika danes samo še dvajset oseb, ki razpolagajo z dohodki nad milijon dolarjev letno. Leta 1929. je bilo takšnih oseb v Ameriki 25.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Lepoto v 3 dneh

morejo pričarati žene samo v bajkah, medtem ko morete vse vrste lepota hih odpraviti zares samo z vztrajno nego, z uporabo resnih sredstev, ki se

izdelujejo na medicinski podstavi. Taka sredstva morejo lepoto stvoriti in ohraniti do starosti. Čudežev ni, toda imamo kozmetično znanost, kateri se moramo zahvaliti tudi za Fellerjevo kavkaško Elsa-krem-pomado za zaščito obraza in kože, ki s svojimi dobrimi sestavinami hrani, obnavlja in pomlaja kožo na licu, vratu in rokah, ter Fellerjevo

močno Elsa-pomado za porast las, ki preprečuje pojavljanje prhljaja in prerano osivenje ter učvršča lasišče. — Po pošti pošilja dva lončka ene ali dva lončka obeh pomad za omotom in poštino vred za 45 Din lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).

× **Mati z 69 otroki.** Časopis «Umschau» je nedavno poročal, da je neka mati imela 53 otrok. V zadnji številki priobčuje isti časopis še čudovitejšo vest. Gospa Bernhard-Scheinbergova, ki je leta 1911. umrla v starosti 56 let in je živela v Avstriji ob nemški meji, je dala življenje 69 otrokom. Štirikrat je imela četvorčke, sedemkrat trojčke in šestnajstkrat dvojčke. Nikdar ni imela samo po enega otroka. Značilno je tudi, da se je njen mož po njeni smrti vnovič poročil in da je imel z drugo ženo 18 otrok. Leta 1931. je bil še čil in zdrav kljub temu, da je štel že 77 let.

× **Oglje žene avtomobile.** Italijanski patentni urad je priredil v rimski okolici prvo vožnjo z lahki in težki avtomobili izumitelja profesorja Feragutija, ki kuri vse, tudi najmočnejše motorje z navadnim ogljem. Oglje ali prav za prav plini, pridobljeni iz lesa, so v rabi kot pogonska moč od leta 1918. A za to potrebni aparati so tako težki, da so doslej prihajali v poštev izključno le za največje tovarne vozove. Medtem je mali Feragutijev aparat primeren za najmanjši avtomobil s petimi konjskimi silami. Pomen izuma je v povenitvi motornega prometa, ki mu odpira nove sijajne upe. Feragutijev osebni avtomobil je porabil za 30 km, in sicer za progo Rim—Ostia, samo tri kilograme oglja. To pomeni, da je stal en kilometer poti samo tri do štiri pare v našem denarju. Poprej je porabil isti voz za isto progo tri litre bencina, ki pa stane 24 Din. Zbiralnik Feragutijevega aparata vsebuje za 1500 km poti zadostno množino oglja. Prav toliko lahko drži na avtomobilu zadaj pritrjeni zabo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Tolažba.

Poslušalec: «Vaše predavanje o preseljevanju luš, gospod profesor, mi ni posebno ugajalo. Takoj sem pomislil, kako neprijetno bi bilo, če bi se mogel po smrti utelesiti v vola.»

Profesor: «Izključeno. Dvakrat ne more nihče postati isto bitje...»

Nesporazum.

Žena (pri fotografu): «Ali fotografirate tudi otroke?»

Fotograf: «Seveda, gospa.»

Žena: «Koliko pa stane fotografija?»

Fotograf: «Tucat 50 dinarjev.»

Žena: «No, bom pa še malo počakala, mi jih imamo šele enajst...»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, povej nam, kako spoznaš strupene gobe?»

Mihec: «Strupene gobe spoznam, če mi postane po njih slabo, gospod učitelj.»

Avto.

A: «Zakaj se voziš v avtomobilu vedno sam? Zakaj niti enkrat ne vzameš s seboj kakega prijatelja?»

B: «Kako bi pa potem ljudje vedeli, da je avto moj!»

Stroj bodočnosti.

A: «Ta stroj vam nadomesti 100 delavcev.»

B: «Ali bi mi ne mogli prodati stroja, ki bi mi preskrbel 100 odjemalcev?»

Čuden bolnik.

Zdravnik: «Ali se vaš mož pritožuje čez ženo?»

Žena: «Ne, gospod doktor, moj mož se žeje veseli...»

Žepne ure
od Din 35.—
naprej.

Zapestne ure
od Din 66.—
naprej.

Zepne in zapestne ure, budilke, kukavice, stenske ure, zlatino in srebrnino kupite dobro in po nizkih cenah pri

H. SUTTNER, Ljubljana 6

PREŠERNOVA ULICA 4, poleg frančiškanske cerkve.

Cenik zastoj in franko.

Cenik zastoj in franko.

Pravočasno si je premislil.

Gospodična (služkinji): «Ali veste, da z mojo možitvijo ne bo nič. Danes se je moja zaroka razdrla.»

Služkinja: «Saj se mi je zdelo, da bo nekaj takega, kajti vaš ženin mi je dal kovača, ko sem mu včeraj odprla vrata, navadno mi je pa dajal le dinar...»

Ni kriva.

Gospodinja: «Poglejte, Neža, prah na omari leži najmanj že šest tednov.»

Neža: «Kaj morem za to, saj služim pri vas šele tri tedne...»

Zadovoljen z ženo.

Trgovec: «No, mojster, kako ste kaj zadovoljni s svojo ženo?»

Pisatelj: «Zelo sem zadovoljen. Moja žena je silo zanimiva. Iz njene preteklosti sem napisal že tri napete romane...»

Zahtevajte brezplačni cenovnik

Chrom tenka anker z 8 kam. precizna ura
Din
160.—

Ista ura bolj tenka z 10 kam. relief bro čanile
Din
200.—

Roskopt prima
Din
70.—

Prima budilka z 1 zvoncem
Din
75.—

Ista z 2 zvoncema
Din
85.—

Slotna garancija.

Za neustrezajočo vrzom denar.

A. Kiffmann, Maribor 143

Specialist samo za boljše ure!

Listnica uredništva

Pečarovec. Tako se ne da objaviti, ker je žaljivo!

Rimske Toplice. Prosimo, da dopisujete. Kratko in jedrnat! Opozarjamo pa, da «Domovina» ne honorira dopisnikov.

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlaže vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nufimo delo vsakomur na ta način, da odvezemo izdelane pletenice, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila tvarki: Domača pletarska industrija Josip Tomazič, Maribor. Krekova ulica št. 16.

Za Vas imamo:

Violine . . . 69 Din
Gitar . . . 138 Din
Mandoline 95 . . . Harmonike 69 . . .
tambure . 68 . . . Gramofone 465 . . .

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

MALI OGLASI

Čebelarji!

Vse čebelarске potrebsčine, prvovrstne, Vam nudim najceneje. Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 4. Kupujem čisti vosek, staro železo in druge kovine.

Naročite takoj najnovejšo in zelo praktično

Kuharsko knjizico

za 10 Din pri «Uredništvu Kuharske knjizice», Rožna dolina pri Ljubljani, cesta XVII. št. 20. 21

Posteljno perje,

kokoške — puranovo — gosje, čiščeno, dobavlja po skrajnih cenah Frančiška Ambrožič, Ljubno-Podnart. 20

Prodaj posestvo,

ki meri 1 oral in ima poslopje v dobrem stanju, je oddaljeno eno uro od postaje v Laškem, na solnčnem kraju in na prijaznem gričku. Cena 8000 Din. — Josipina Pušnik.

Tri šivalne stroje,

čevljarske, cilindar, malo rabljene, krojaške in ženske, vse Singerjeve, proda Gomol v Ljubljani, Gradaška ulica št. 8. 22